

სოციალური
სამართლიანობის
ცენტრი

საქმიანობის მიმოხილვა

2020

(ყოფილი EMC)

სარჩევი

03	შესავალი
05	სოციალური პოლიტიკის პროგრამა
06	COVID 19 და ეკონომიკური და სოციალური უფლებები
09	შრომითი უფლებები
12	სათანადო საცხოვრისის უფლება
14	მწვანე პოლიტიკა, გარემოს დაცვა და ბუნებრივი რესურსების მართვა
17	შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებები
19	მართლმსაჯულების და დემოკრატიის პროგრამა
20	დემოკრატია და საგანგებო მდგომარეობა
23	მართლმსაჯულების ჩავარდნილი რეფორმა
26	სამართალდამცავი სისტემა და სის- ხლის მართლმსაჯულება
29	თანასწორობის პოლიტიკის პროგრამა
30	ეთნიკური უმცირესობების უფლებრივი და სოციალური მდგომარეობა
36	რელიგიის თავისუფლება და არადომინანტური რელიგიური ჯგუფები
40	კონფლიქტის რეგიონები და ადამიანის უფლებები
43	ლგბტქ ადამიანთა უფლებები
45	ქალთა უფლებები
47	2020 წელი ციფრებში
48	სოციალური სამართლიანობის ცენტრის გამოცემები 2020
51	დონორი ორგანიზაციები და მიმდინარე პროექტები

ორგანიზაციული სიახლეების შესახებ

დირექტორთა საბჭო

ძვირფასო მხარდამჭერებო და თანამებრძოლებო,

გვსურს გაგიზიაროთ სიახლეები ჩვენს ორგანიზაციაში წინა წელს მიმდინარე მნიშვნელოვანი პროცესებისა და მისი შედეგების შესახებ, რაც ორგანიზაციის მომავალი სტრატეგიისა და ამოცანების განახლებასა და ჩვენი სახელის ცვლილებას უკავშირდება.

„სოციალური სამართლიანობის ცენტრი“ „ადამიანის უფლებების სწავლებისა და მონიტორინგის ცენტრის (EMC)“ ახალი დასახელებაა. ორგანიზაციის სახელის ცვლილება გამოხატავს ჩვენი, ჩვენი თანამებრძოლების, მხარდამჭერებისა და გულშემატკივრების საერთო სურვილს, ორგანიზაციის სახელი იმთავითვე ცხადს ხდოდეს იმ პრინციპებს, იდეალებსა და წარმოდგენებს, რაც დაფუძნების დღიდან გვაერთიანებს. ჩვენთვის სამართლიანობის, უპირატესად კი სოციალური სამართლიანობის იდეა, ყოველთვის იყო ბრძოლისა და ყოველდღიური შრომის მიზანი. სახელის ცვლილება არ უკავშირდება ორგანიზაციის მისიის და ხედვის ცვლილებას, ის ჩვენი იდეოლოგიური ჩარჩოს, პრინციპებისა და მიზნების გამოკვეთას ისახავს მიზნად.

ჩვენი ორგანიზაცია უკვე 8 წელია ცდილობს ხელი შეუწყოს სოციალურ სამართლიანობაზე, სოლიდარობასა და ინკლუზიურ დემოკრატიაზე დაფუძნებული პოლიტიკის წარმოებას ქვეყანაში. დაფუძნების დღიდან ვხედავთ, რომ პოლიტიკური დღის წესრიგი პრივილეგირებული პოლიტიკური და ეკონომიკური ჯგუფების კერძო ინტერესებით აიგება და მასში სრულად არის გამოტოვებული ჩვენი საზოგადოების დიდი ნაწილის და სხვადასხვა ჩაგრული ჯგუფის რეალური სოციალური და პოლიტიკური წუხილები, საჭიროებები და ინტერესები. ამგვარმა პოლიტიკამ არამხოლოდ გამორიცხა საზოგადოებრივი ინტერესები, არამედ ფართო ჯგუფები გააუცხოვა და გარიყა პოლიტიკის ველიდან. კერძო ინტერესების დომინირების პირობებში, საზოგადოებრივი ინტერესების ძიება, პოლიტიკური გამოხატვა და მათ გასატარებლად სოციალური ჯგუფების დემოკრატიული ორგანიზების ხელშეწყობა ჩვენი მუშაობის მთავარი სტრატეგია და პრინციპი გახდა. ცხადია, ეს მიზნები რთულად მისაღწევი იყო მკვეთრად პოლარიზებულ ანტისოციალურ და ნაკლებად დემოკრატიულ პოლიტიკურ გარემოში, ამიტომ, მუდმივად გვინევს მუშაობის და ბრძოლის ახალი სტრატეგიების ძიება და განვითარება.

8-წლიანი სამუშაო გამოცდილების შემდეგ ორგანიზაციამ დაიწყო საკუთარი მიზნების, ამოცანებისა და სტრატეგიების გადაზრებისა და განვითარების დემოკრატიული სამუშაო პროცესი, რომელშიც ჩვენი თანამშრომლები, თანამოაზრეები და თანამებრძოლები აქტიურად მონაწილეობდნენ. მრავალთვიანი ფიქრისა და დისკუსიის შემდეგ, ახალმა სტრატეგიამ, ერთი მხრივ, სრულად შეინარჩუნა ყველა ის იდეა და ამოცანა, რომელსაც ჩვენი ორგანიზაცია 8 წლის განმავლობაში ემყარებოდა, მეორე მხრივ კი, შეეცადა ეპასუხა უფრო ფართო სოციალური უკმაყოფილებებისთვის და გაეფართოებინა ორგანიზაციის სამუშაო თემები და სტრატეგიები. ქვეყანაში მიმდინარე

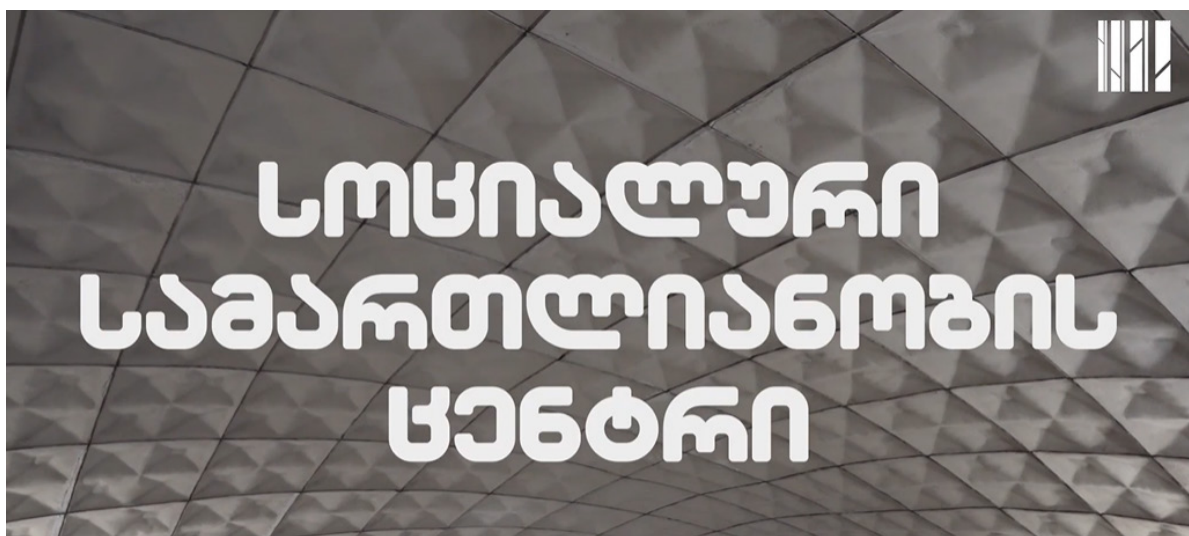
ნარე ისტორიული, პოლიტიკური და სოციალური პროცესების კრიტიკული ანალიზი და მათ გარშემო უფრო ფართო საზოგადოებრივი დისკუსიის წარმოება, კიდევ ერთ მნიშვნელოვან ამოცანად დაისახა.

„სოციალური სამართლიანობის ცენტრი“ ინარჩუნებს ყველა სამუშაო მიმართულებას და თავის საქმიანობას აძლიერებს ახალი თემებით, რაც მოიცავს: გარემოსდაცვითი სამართლიანობა და პოლიტიკა; ინკლუზიური მართვა და მონაწილეობითი დემოკრატიის საკითხები; დანაშაულის და სასჯელების ანტი-სოციალური პოლიტიკის კრიტიკა; კონფლიქტების მშვიდობიანი ტრანსფორმაციის და უფლებების დაცვის ხელშეწყობა; ქალთა მიმართ სამართლიანი სოციალური და ეკონომიკური პოლიტიკის მხარდაჭერა.

ჩვენ ვაცნობიერებთ არსებული ეკონომიკური და პოლიტიკური წესრიგის რადიკალური გარდაქმნის საჭიროებას, რათა ყველა სოციალური ჯგუფისთვის შეიქმნას უფრო სამართლიანი, თანასწორი და დემოკრატიული პოლიტიკური, ეკონომიკური და სოციალური გარემო. ამ მიზნით კი, ქვემოდან მოქალაქეების დემოკრატიული ორგანიზების ხელშეწყობა, რეალურ სოციალურ ცვლილებებზე მიმართული პოლიტიკის მშენებლობა და სოლიდარობის ქსელების განვითარება სოციალური სამართლიანობის ცენტრის პოლიტიკური და სამუშაო სტრატეგიის წამყვან პრინციპად გვსურს რომ იქცეს.

სოციალური სამართლიანობის ცენტრი მადლობას უხდის თავის ყველა თანამოაზრეს, თანამშრომელსა და თანამებრძოლს, რომელთაც მნიშვნელოვანი წვლილი მიუძღვით ჩვენს ქვეყანაში უფრო სამართლიანი, თანასწორი და დემოკრატიული გარემოს მშენებლობაში.

ჩვენ გვჯერა, რომ სამართლიანი მომავალი მხოლოდ ერთმანეთის მიმართ სოლიდარობით წარმოისახება, იწარმოება და მიიღწევა. სწორედ ამიტომ, ვრჩებით ყველა იმ პროცესის, ადამიანის და ორგანიზებული სოციალური ჯგუფის მხარდაჭერად და მეგობრად, რომელიც საკუთარ თემში, სოფელში, ქალაქში, თუ სამუშაო ადგილზე იბრძვის სამართლიანობისთვის და ამ გზით მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ქვეყანაში რადიკალური გარდაქმნებისთვის.

სოციალური
სამართლიანობის
ცენტრი

სოციალური პოლიტიკის პროგრამა

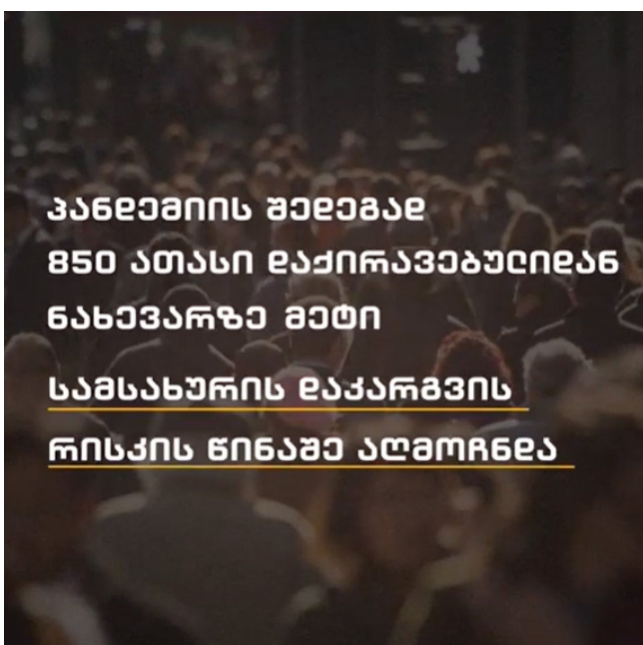
COVID 19 და ეკონომიკური და სოციალური უფლებები

2020 წელი პანდემიისა და მასთან დაკავშირებული მძიმე ეკონომიკური გამოწვევების ფონზე, ფორმალური და არაფორმალური მშრომელებისა და საზოგადოების სხვადასხვა ჯგუფის ეკონომიკური და სოციალური მდგომარეობის დამძიმების თვალსაზრისით, განსაკუთრებით რთული აღმოჩნდა.

ეპიდემიოლოგიური და ეკონომიკური მდგომარეობის გაუარესებასთან ერთად მკვეთრად გაუარესდა მშრომელთა ფართო ჯგუფების შრომითი პირობები და უფლებრივი მდგომარეობა. ათობით ათას დასაქმებულს ვადაზე ადრე შეუწყდა შრომითი ხელშეკრულება, დაკარგა ან შეუმცირდა ხელფასი, იძულებული გახდა აუნაზღაურებელ შვებულებაში გასულიყო.

ამავე დროს, დასაქმებულთა ნაწილმა, ვინც აუცილებელ, საკვანძო სამუშაოს ასრულებდა,

და, შრომა გაზრდილი რისკების ფონზე, არსებითად შეცვლილ სამუშაო გარემოში, ხშირად ფიზიკურად მძიმე, საფრთხის შემცველ პირობებში განაგრძო. მათ შორის არიან ტექსტილის ფაბრიკების მკერავები, ექთნები და ექიმები, საცალო ვაჭრობის ქსელებში დასაქმებულები, მეტროს მემანქანეები, მეშახტეები და სხვები. სოციალური სამართლიანობის ცენტრი (ყოფილი EMC) ეხმაურებოდა და აფასებდა როგორც მშრომელთა უფლებების ხელყოფის კონკრეტულ შემთხვევებს, ისე მასშტაბურ დარღვევებსა

▶ არაფორმალური შრომა და COVID 19

▶ COVID 19 და ქალთა უფლებები

და შრომის და სოციალური პოლიტიკის სისტემურ ჩავარდნებს.

ფორმალურ სექტორში დასაქმებულთა მძიმე უფლებრივი მდგომარეობის პარალელურად, მთელი წლის განმავლობაში სერიოზული პრობლემა იყო არაფორმალურ სექტორში ჩართული მოქალაქეების სოციალური და ეკონომიკური მდგომარეობა, რომელთაც განსაკუთრებით მძიმედ შეეხოთ პანდემიის გამო დადგენილი ეკონომიკური შეზღუდვები. ამასთანავე, არაფორმალური მშრომლები მხოლოდ ნაწილობრივ და შეზღუდულად ან საერთოდ ვერ ხვდებოდნენ მთავრობის ანტიკრიზისული გეგმის დაფარვის არეალში. ამ თვალსაზრისით განსაკუთრებით ხილული იყო ის წინააღმდეგობის პროცესები, რომლებსაც **გარემოვაჭრები პერიოდულად მიმართავდნენ** მთავრობის მიერ დადგენილი შეზღუდვებისა და შესაბამისი სოციალური დაცვისა თუ ხელშეწყობის მექანიზმების არარსებობიდან გამომდინარე. საჭარო სივრცე ასევე არაერთხელ მოიცვა **სწავლის საფასურის გადაუხდელობის გამო სტატუსზე**

ჩერებული სტუდენტების მანიფესტებმა და სხვადასხვა სოციალური ჯგუფის მიერ წამოჭრილმა არაერთმა მწვავე სოციალურმა და ეკონომიკურმა საკითხმა.

ჯანდაცვის პოლიტიკა კრიზისის დრო - ინტერვიუ თენგიზ ვერულავასთან

EMC: ანტიკრიზისულ პროგრამებში მნიშვნელოვანი ხარვეზები და რისკები იკვეთება

ანტიკრიზისული პროგრამები, რომლებიც საქართველოს მთავრობამ შეიმუშავა, ქვეყნის ისტორიაში უპრეცედენტოა როგორც სამართლებრივად, ისე პოლიტიკურად. სოციალური დახმარების საგანგებო პროგრამებში მოხედნენ ისეთი ჯგუფები, რომლებიც წლების განმავლობაში სახელმწიფოს ყურადღების მიღმა რჩებოდნენ. მიუხედავად ამისა, მათი შემუშავებისა და ადმინისტრირებისას გამოვლინდა **მნიშვნელოვანი ხარვეზები და რისკები**, რაზეც სოციალური სამართლიანობის ცენტრი (ყოფილი EMC) სხვადასხვა ფორმატებში მიუთითებდა. COVID 19-ის პანდემიამ განსაკუთრებული სიცხადით გამოავლინა მოსახლეობის უკიდურესი მოწყვლადობა და ეკონომიკური და სოციალური პოლიტიკის ის ჩავარდნებიც, რომლებიც მას აწარმოებს. გამოვლენილი რისკები უკავშირდებოდა არაფორმალურად დასაქმებულთა წვდომას გამოყოფილ სოციალურ დახმარებაზე, ახალ საგარეო ვალთან დაკავშირებულ კითხვებს და დახმარების გადანაწილების სოციალურ სამართლიანობას. პანდემიისა და ანტიკრიზისული პროგრამების ამ და სხვა **დარგობრივ** თუ ზოგად გავლენებზე სოციალური სამართლიანობის ცენტრმა (ყოფილი EMC) მოამზადა **ექსპერტ-ინტერვიუები**, **საინფორმაციო რგოლები** და **ანალიტიკური დოკუმენტები**.

გამოხმაურებებთან და შეფასებებთან ერთად, სოციალური სამართლიანობის ცენტრი (ყოფილი EMC) მთელი წლის განმავლობაში ავრცელებდა სხვადასხვა სახის საინფორმაციო მასალას, რომელიც, ერთი მხრივ, მშრომელებს საკუთარი უფლებების შესახებ ინფორმაციას აწვდიდა, ხოლო მეორე მხრივ, ფართო საზოგადოებას მიმდინარე კრიზისის ეკონომიკურ და სოციალურ განზომილებებზე უახლეს მონაცემებს აცნობდა. სოციალური სამართლიანობის ცენტრი (ყოფილი EMC) მნიშვნელოვან რესურსს მიმართავდა მოქალაქეებისათვის უფასო იურიდიული კონსულტაციების გაცემისა და სასამართლო წარმომადგენლობის თვალსაზრისითაც. COVID 19-ის პანდემიისას გამოვლენილ ჩავარდნებს, შრომითი უფლებებისა და სოციალური დაცვის სისტემის მიმართულებით, დაეთმო სიღრმისეული ანგარიშიც – „შრომითი ურთიერთობები და სოციალური დაცვა პანდემიის დროს“.

 შრომითი ურთიერთობები და სოციალური დაცვა პანდემიის დროს - საქართველოს შესახებ ანგარიში

ამ მიმართულებით მომზადდა:

განცხადება

ღირსეული შრომის პლატფორმა: მეტროში ეპიდემიური სიტუაცია დამძიმდა

განცხადება

EMC: სოფლის მეურნეობის ანტიკრიზისული გეგმა უსამართლოა

კვლევა

შრომის ბაზრის სეგმენტაცია და არაფორმალური შრომა კრიზისის დროს

ანგარიში

შრომითი ურთიერთობები და სოციალური დაცვა პანდემიის დროს - საქართველოს შესახებ ანგარიში

ანალიტიკური დოკუმენტი

კორონავირუსი და მშრომელთა უფლებები

სტატია

აქვს თუ არა დამსაქმებელს უფლება, გაგიშვათ არაანაზღაურებად შვებულებაში ან შეგიწყვიტოთ შრომითი ურთიერთობა

ბლოგი

ტყიპული, პანდემია და ექსტრაქტივიზმი

ბლოგი

აუცილებელი, მაგრამ დაუფასებელი შრომა – ექთნები თავიანთ შრომით პირობებზე

ვიდეოების სერია

COVID-19 და შრომის უფლებები

ინფორმაციების სერია

სამართალი მშრომელს

შრომითი უფლებები

პანდემიასთან დაკავშირებული დამატებითი და მძიმე გამოწვევების მიღმაც, 2020 წელი თითქმის ყველა სექტორში დასაქმებული მშრომელებისთვის რთული აღმოჩნდა. გასული წელი განსაკუთრებით მძიმე იყო მომსახურების სექტორში დასაქმებულებისთვის.

EMC მოუწოდებს შრომის ინსპექციას, დაუყოვნებლივ ჩაატაროს „სპარის“ ინსპექტირება

სერვისის სფეროში არსებული უმძიმესი სამუშაო პირობების თაობაზე პერიოდულად გავრცელებული ინფორმაციის პარალელურად, ერთ-ერთი სუპერმარკეტის კონსულტანტის გარდაცვალების შემთხვევამ დაადასტურა, რომ შრომის უსაფრთხოების სტანდარტები და უსაფრთხო სამუშაო გარემოს უზრუნველყოფა თანაბრად მნიშვნელოვანი საკითხია ყველა სექტორში დასაქმებულებისთვის.

შრომის ინსპექციის არსებობის მიუხედავად (მისი მანდატი 2020 წელს შრომის უსაფრთხოების საკითხებზე ვრცელდებოდა), შრომის უსაფრთხოების ნორმების დაუცველობის შედეგად დამდგარი მძიმე შემთხვევები 2020 წელსაც ერთ-ერთი მთავარი საკითხი იყო. სექტემბერში, ქალაქ ქუთაისში, გადამცემი ხაზის საყრდენი კონსტრუქციის დემონტაჟის დროს სს „საქართველოს რკინიგზის“ ორი ელექტრომონტიორის გარდაცვალება შრომის უსაფრთხოების სუსტი პოლიტიკის თანმდევ შედეგად შეფასდა. 2020 წელს სა-

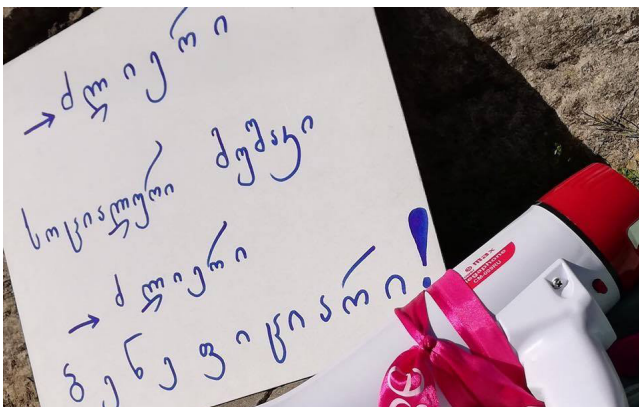
წარმოო ინციდენტების გარეშე არც მონო-ინდუსტრიულ ქალაქებში ჩაუვლია. სექტემბრის დასაწყისში გავრცელდა ინფორმაცია ქიათურის მაღაროში მუშის დაღუპვის შესახებ. საფრთხის შემცველი სამუშაო გარემო და მოძველებული აღჭურვილობა ყოველდღიურობის ნაწილია ტყიბულელი მეშახტეებისთვისაც, რაც 2020 წლის განმავლობაში არაერთხელ გახდა მეშახტეების პროტესტის საგანი.

2020 წლის განმავლობაში კვლავ მნიშვნელოვან გამოწვევად დარჩა შრომის უსაფრთხოების წესების დარღვევის გამო სამუშაო ადგილზე დაღუპვის შემთხვევების სათანადო გამოძიებისა და შესაბამის პირებზე სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის დაკისრების პრობლემა, რაც ამ მიმართულებით სისხლის სამართლის პოლიტიკის გადახედვის და გაძლიერების საჭიროებას აყენებს დღის წესრიგში. ეს დაკვირვება ასევე ემყარება სოციალური სამართლიანობის ცენტრის (ყოფილი EMC) მიერ შექმნილ ანალიტიკურ დოკუმენტს, რომელიც ორგანიზაციის წარმოებაში არსებული საქმეების ანალიზის შედეგად მომზადდა.

ჯანდაცვის სამინისტროს სოციალური მუშაკების შრომითი უფლებების დაუცველობა 2020 წელსაც მნიშვნელოვანი საკითხი იყო. წლის დასაწყისში ჯანდაცვის სამინისტრომ სოციალური მუშაკების ნაწილი სამსახურიდან დარღვევებით გაათავისუფლა. სოციალური სამართლიანობის ცენტრი (ყოფილი EMC) გათავისუფლებული სოციალური მუშაკების ნაწილის ინტერესებს სასამართლოში იცავს. ოქტომბრის ბოლოს სასამართლომ ერთ-ერთი სოციალური მუშაკის სამსახურიდან განთავისუფლება უკანონოდ ცნო და სსიპ „სახელმწიფო ზრუნვისა და ტრეფიკინგის მსხვერპლთა, დაზარალებულთა დახმარების სააგენტოს“ გათავისუფლებული თანამშრომლის სასარგებლოდ 15 000 ლარის ოდენობით კომპენსაციის გადახდა დააკისრა.

2020 წელს აჭარის საზოგადოებრივ მაუწყებელში მიმდინარე პროცესებმა ცხადად აჩვენა საზოგადოებრივი მაუწყებლის ახალი მენეჯმენტის ინტერესი, შეეცვალა მაუწყებლის სარედაქციო პოლიტიკა, რაც მაუწყებლის თანამშრომელთა, მათ შორის, სარედაქციო პოლიტიკაზე პასუხისმგებელი პირების შევიწროების, მათი პოზიციების უკანონო ცვლილების ან სამსახურიდან გათავისუფლების გზით ხდებოდა. მაუწყებლის ჟურნალისტები ახალი მენეჯმენტის მხრიდან სამსახურიდან გათავისუფლებას და აშკარა დევნას დაექვემდებარნენ, რაც მთელი წლის განმავლობაში გრძელდებოდა. სოციალური სამართლიანობის ცენტრი (ყოფილი EMC) აქტიურად უჭერდა მხარს მაუწყებლის ჟურნალისტების ბრძოლას საკუთარი უფლებების დასაცავად;

▶ აჭარის საზოგადოებრივი მაუწყებლის ჟურნალისტების სამთავიანი დევნის ქრონიკა

ამასთანავე, გათავისუფლებული თანამშრომლების დიდი ნაწილის ინტერესებს სოციალური სამართლიანობის ცენტრი (ყოფილი EMC) სასამართლოშიც იცავს. აჭარის საზოგადოებრივ მაუწყებელში მიმდინარე პროცესების პრობლემურობა არაერთხელ დადასტურდა: საქართველოს სახალხო დამცველმა დაადგინა, რომ ჟურნალისტების ნაწილის მიმართ განხორციელდა პირდაპირი დისკრიმინაცია განსხვავებული მოსაზრებისა და პროფესიული კავშირის წევრობის გამო; სახელმწიფო ინსპექტორის სამსახურმა კი, აჭარის საზოგადოებრივი მაუწყებელი ალტერნატიული პროფესიული კავშირების წევრი თანამშრომლების პერსონალური მონაცემების გასაჯაროების გამო დაატარიმა.

შრომის პოლიტიკის კუთხით გასული წლის ყველაზე მნიშვნელოვან მოვლენად შრომის კანონმდებლობის რეფორმა უნდა ჩაითვალოს, რომლის ადვოკატირების პროცესში სოციალური სამართლიანობის ცენტრი (ყოფილი EMC) მთელი წლის განმავლობაში აქტიურად იყო ჩართული. მას შემდეგ, რაც საქართველოს პარლამენტმა რეფორმას პირველი მოსმენით მხარი 2020 წლის გაზაფხულზე დაუჭირა, პროცესი დროში გაჭიანურდა, რასაც თან ახლდა რეფორმის შესაძლო ჩავარდნის საფრთხე. თუმცა, საბოლოოდ სექტემბრის ბოლოს საქართველოს პარლამენტმა მესამე მოსმენით მიიღო საკანონმდებლო ცვლილებების პაკეტი. განხორციელებული შრომის რეფორმა მშრომელთა უფლებების დაცვის გზაზე ცალსახად წინ გადადგმულ ნა-

ბიჭად უნდა მივიჩნიოთ, თუმცა პოზიტიური ცვლილებების მიუხედავად, შრომის კანონმდებლობაში კვლავ რჩება მნიშვნელოვანი პრობლემები და ხარვეზები. დადებითად უნდა შეფასდეს შრომის ინსპექციის მანდატის გაფართოება, რომელსაც მომდევნო წლიდან შრომითი უფლებების დაცვაზე ზედამხედველობის სრული უფლებამოსილება ენიჭება. სოციალური სამართლიანობის ცენტრის (ყოფილი EMC) მიერ მომზადებულ **დოკუმენტში** დეტალურად არის შეფასებული შრომის რეფორმის სხვადასხვა ასპექტი, მათ შორის, ისეთი პრობლემური საკითხები, როგორიცაა მინიმალური ხელფასის დაუდგენლობა და ზეგანაკვეთური შრომის ანაზღაურების რეგულირება.

სოციალური სამართლიანობის ცენტრი (ყოფილი EMC) მთელი წლის განმავლობაში სხვადასხვა გზით ცდილობდა მშრომელთა უფლებების დაცვას, მათ შორის, შრომითი უფლებების დარღვევის თაობაზე ინფორმაციის გავრცელებით, შეფასებების მომზადებით,

1 მაისი - მშრომელთა საერთაშორისო დღე

მშრომელთა პრობლემების აქტუალიზებით, ადვოკატირებით, იურიდიული კონსულტაციის გაწევით და დასაქმებულების ინტერესების სასამართლოში დაცვით.

ამ მიმართულებით მომზადდა:

განცხადება

მხუთავი აირებით მოწამლული მეშახტეები ტყიბულში

განცხადება

სოციალური მუშაკების გათავისუფლების პროცესი დარღვევებით მიმდინარეობს

განცხადება

EMC: 15 000 ლარი უკანონოდ გათავისუფლებული სოციალური მუშაკის სასარგებლოდ

განცხადება

EMC ეხმარება ომბუდსმენის რეკომენდაციებს აჭარის საზოგადოებრივი მაუწყებლის თანამშრომლების საქმეებზე

განცხადება

სახელმწიფო ინსპექტორის სამსახურმა აჭარის მაუწყებელი დაატარიმა

განცხადება

შრომის რეფორმა საფრთხეშია

ანალიტიკური დოკუმენტი

EMC აჭარის საზოგადოებრივი მაუწყებლის თანამშრომელთა ინტერესებს სასამართლოში დაიცავს

ანალიტიკური დოკუმენტი

EMC შრომის კანონმდებლობის ცვლილებათა პაკეტს აფასებს

ანალიტიკური დოკუმენტი

დასაქმების პოლიტიკა საქართველოში

ინფორმაცია

1 სოცმუშაკი 19 დან 82 ათასამდე მოსახლეს ემსახურება

სათანადო საცხოვრისის უფლება

2020 წლის განმავლობაში, უსახლკარობის წინააღმდეგ ბრძოლის მიმართულებით ქვეყანაში ხელშესახები ცვლილებები კვლავ არ განხორციელებულა. მთავრობას ჯერ კიდევ არ შეუძლებია საცხოვრისის სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა, რომელიც ნათლად გაწერდა ამ მიმართულებით გადასადგმელ მოკლევადიან და გრძელვადიან ნაბიჯებს.

მთხდა ის რომ ჩავაბ სახლი.

საზოგადოება მეცახშეობის პირისპირ

არაერთი რეკომენდაციის მიუხედავად, სახელმწიფომ ასევე არ იბრუნა საცხოვრისის სერვისების მკვეთრი დეფიციტის აღმოსაფხვრელად, ინსტიტუციური ჩარჩოს დასახვენად, უსახლკარო და უსახლკარობის რისკის წინაშე მდგომი პირების ერთიანი ბაზის შესაქმნელად, ასევე, უსახლკარობის მიზეზების, ფორმებისა და უსახლკარობის მდგომარეობაში მყოფი შინამეურნეოების საჭიროებების შესასწავლად.

სახელმწიფოს უმოქმედობისა და დაურეგულირებელი ფინანსური სისტემის, მეცახშეთა ქსელისა და მტაცებლური დაკრედიტების პრაქტიკების ფონზე, განსაკუთრებული გამოწვევა აღმოჩნდა საცხოვრისის დაკარგვის საკითხი, რომელიც ასობით შინამეურნეობას სახლის დაკარგვით ემუქრება. მიუხედავად იმისა, რომ პანდემიის პირობებში სახელმწიფომ შეაჩერა გამოსახლებების აღსრულების პროცესი, არსებობს მოლოდინი, რომ პანდემიით გამოწვეული მძიმე ეკონომიკური კრიზისის ფონზე კიდევ უფრო მეტი შინამეურნეობა დადგება გამოსახლების რისკის წინაშე,

ხოლო გამოსახლებები არსებული ხარვეზიანი კანონმდებლობის და საცხოვრისის პოლიტიკის არარსებობის ფონზე, განახლდება.

სახელმწიფოს უმოქმედობა COVID-19-ის პანდემიის დროსაც გაგრძელდა და არა მხოლოდ უგულებელყო ყველაზე მოწყვლადი ჯგუფები, არამედ, ცალკეულ შემთხვევებში, მათ მიმართ რეპრესიული პოლიტიკაც კი გაატარა, რაც, მათ შორის, კომენდანტის საათის დროს ქუჩაში მცხოვრები უსახლკარო ადამიანების დაჭარილებაში გამოიხატა.

უსახლკარობის მძიმე პრობლემა, მისი მიზეზები და მასშტაბი, საცხოვრისის პოლიტიკის არარსებობა და მის ნაცვლად გამოყენებული სადამსჯელო მიდგომები, განსაკუთრებით თვალსაჩინო გახდა აფრიკის დასახლებაში თბილისის მერიის მიერ საცხოვრისების მასშტაბური დემონტაჟის პროცესის ფონზე, რაც განსაკუთრებულად მძიმე და უფლებაშემლახავი ფორმებით წარიმართა. აფრიკის დასახლებაში საცხოვრებლების დემონტაჟის პროცესებმა კიდევ ერთხელ აჩვენა სა-

საცხოვრისიდან გამოსახლება – გზა უსახლკარობისკენ

ფოტორეპორტაჟი აფრიკის დასახლებიდან

ხელმწიფოს მიერ სიღარიბის, ეკონომიკური უთანასწორობის თუ უკიდურესი სოციალური სასოწარკვეთის არალიარება, რაც ადამიანების დიდი ჯგუფების უსახლკარობას იწვევს. ამასთანავე, ნათელი გახდა, რომ გამოსახლებებზე გამოცხადებული მორატორიუმი არ ვრცელდება უკანონოდ აგებულ შენობა-ნაგებობების დემონტაჟზე, რის გამოც, ნგრევის შედეგად დაზარალებული ადამიანები გამოსახლებულებად კი არ მიიჩნევიან, მიუხედავად იმისა, რომ მათ დემონტაჟის შედეგად, შესაძლოა, უკანასკნელი თავშესაფარი დაკარგონ.

2020 წლის განმავლობაში, საცხოვრისის პოლიტიკის დოკუმენტისა და სამოქმედო გეგმის შემუშავებაზე პასუხისმგებელი უწყებთაშორისი კომისიისა და სამუშაო ჯგუფის, ასევე, საცხოვრისის საკითხზე საქართველოს

პარლამენტის თემატური მოკვლევის ჯგუფის ფარგლებში, რომელშიც სოციალური სამართლიანობის ცენტრი (ყოფილი EMC) აქტიურად მონაწილეობდა, გარკვეული პროცესები მიმდინარეობდა, თუმცა, უწყებათაშორისი კომისიის, საცხოვრისის სტრატეგიის შემუშავების პროცესში, რაიმე ხელშესახები შედეგისთვის არ მიუღწევია. ამ პერიოდში სოციალური სამართლიანობის ცენტრი (ყოფილი EMC) უსახლკარობის საკითხის პრობლემეტიკების მიზნით ასევე იყო ჩართული საერთაშორისო ადვოკატირების პროცესშიც. კერძოდ, სოციალური სამართლიანობის ცენტრმა (ყოფილი EMC), პარტნიოვრებთან ერთად, გაეროს უნივერსალური პერიოდული მიმოხილვის (UPR) ფარგლებში წარადგინა **კოალიციური ანგარიში**, სადაც სხვადასხვა მნიშვნელოვან საკითხთან ერთად, უსახლკარობასთან ბრძოლისა და სათანადო საცხოვრებლის გარანტირების მიმართულებით სახელმწიფო პოლიტიკის ჩავარდნის საკითხიც მიმოხილა და შესაბამისი რეკომენდაციები წარადგინა.

ამასთანავე, 2020 წლის განმავლობაში ორგანიზაციამ ოთხი ანალიტიკური დოკუმენტი **მოამზადა**, რომლებიც საცხოვრისის პოლიტიკის სისტემური გამოწვევების გამოვლენასა და საერთაშორისო სტანდარტებზე დაყრდნობით რეკომენდაციების შემუშავებას ისახავდა მიზნად.

ამ მიმართულებით მომზადდა:

განცხადება

EMC მთავრობას, კორონავირუსის გავრცელების ფონზე, უსახლკაროების განსაკუთრებული დაცვისკენ მოუწოდებს

ანგარიში

EMC-მ, საიამ და PHR – მა UPR-ის ფარგლებში სოციალურ უფლებებთან დაკავშირებით კოალიციური ანგარიში წარადგინეს

ანალიტიკური დოკუმენტი

მოსახლეობა მევახშეობის პირისპირ: მტაცებლური დაკრედიტება და მისი სოციალური შედეგები

ანალიტიკური დოკუმენტი

საკრედიტო ბუმი, ქარბვალიანობა და ეროვნული ბანკი

ინფორმაცია

უსახლკარობა პარტიების ხედვებში

ინფორმაცია

COVID-19 და უსახლკარობა – რა ვალდებულებები აქვს სახელმწიფოს

მწვანე პოლიტიკა, გარემოს დაცვა და ბუნებრივი რესურსების მართვა

2020 წელი განსაკუთრებით გამოირჩეოდა მწვანე პოლიტიკისა და გარემოსდაცვითი, ისევე როგორც ბუნებრივი რესურსების ათვისების ირგვლივ წარმოებული სახელმწიფო პოლიტიკის არაერთგვაროვნებით, რასაც, თავის მხრივ, თან ახლდა სამოქალაქო სივრცეში და საჯაროდ გააქტიურებული კრიტიკული განხილვები.

ჯერ კიდევ პანდემიამდე ეკონომიკის სამინისტროს მიერ დაანონსებულმა სტრატეგიამ წიაღისეულის მოპოვების 100 ახალი ლიცენზიის გაცემის შესახებ, სახელმწიფო პრივატიზების პოლიტიკასთან დაკავშირებით, **მრავალი პასუხგაუცემელი კითხვა წარმოშვა**.

ამის პარალელურად, სოციალური სამართლიანობის ცენტრი (ყოფილი EMC) ასევე აქტიურად მუშაობდა და ეხმიანებოდა როგორც ურბანულ სივრცეებში გაჩენილ წინააღმდეგობებს, რომლებიც საჯარო სივრცის შენარჩუნების მოტივით ორგანიზდებოდა – როგორიცაა ანას ბაღის, ბათუმი რივიერას თუ რუსთავში ორგანიზებული წინააღმდეგობის მოძრაობები, ასევე, შედარებით პერიფერიულ სივრცეებში მიმდინარე პროტესტებსაც – როგორიცაა სოფელ შუქრუთისა და ითხვისის მოსახლეობის დაპირისპირება კომპანიასთან სამთომოპოვებითი საქმიანობის შედეგად მიყენებული ზარალის ანაზღაურებისთვის.

თუკი პანდემიამდე სახელმწიფოს პოლიტიკას მწვანე, გარემოსდაცვით თუ ბუნებრივი

რესურსების მართვის კუთხით უსისტემობა და ინსტიტუციური ჩავარდნები ახასიათებდა, უშუალოდ COVID 19-ის პანდემიის პირობებში ეს პოლიტიკა გამოიკვეთა და მეტად აგრესიული თუ ფორსმაჟორული ხასიათი შეიძინა. ეს განსაკუთრებით თვალშისაცემი ჰიდრორესურსების ათვისების და ჰესების მასიური მშენებლობის პროგრამების შემთხვევაში გახდა. ამ პოლიტიკას EMC **განცხადებებით და კრიტიკული შეფასებებითაც** გამოეხმაურა და სამართალწარმოების ინსტრუმენტებსაც მიმართა.

პროტესტი სოფელ შუქრუთში
ფოტო: საზოგადოებრივი მაუწყებელი

2020 წელს წინააღმდეგობის მნიშვნელოვან კერად იქცა რაჭა-ლეჩხუმი, სადაც ყველაზე დიდი ინფრასტრუქტურული პროექტის, „ნამახვანი ჰესის“ მშენებლობის მოსამზადებელი სამუშაოები დაიწყო, რომელსაც რიონის ხეობის მოსახლეობა დღემდე უწევს ფიზიკურ წინააღმდეგობას. „ნამახვანი ჰესის“ მშენებლობის მიზანშეუწონლობაზე და მის ცხადად უკანონო ხასიათზე მიუთითებს დარგის არაერთი სპეციალისტი და საზოგადოებრივი ორგანიზაცია, თუმცა ამან ვერც კომპანიის მიერ ჰესის მშენებლობითი სამუშაოები შეაფერხა და ვერც სახელმწიფოს განზრახვა შეცვალა, რომელიც მზადაა საპოლიციო ძალის გამოყენებით და სადამსჯელო მეთოდებით შეაჩეროს მოსახლეობის წინააღმდეგობა.

საყოველთაო ლოქდაუნის პირობებში სამთომოპოვებით რეგიონებში ეკონომიკური წარმოების გაგრძელებამ და ადგილობრივი დასაქმებულების „ყაზარმულ“ სამუშაო გრაფიკზე გადაყვანამ დაადასტურა მწვანე, გარემოსდაცვითი და ბუნებრივი რესურსების პოლიტიკის მიმართ სახელმწიფოს ახლებური დამოკიდებულება. ამ პოლიტიკის გასაანალიზებლად მომზადდა ოთხი ანალიტიკური სტატია, რომლებიც პანდემიური კრიზისის

დროს გაფორმებულ სახელმწიფოს ახალი პოლიტიკის რისკებს შეისწავლიდა.

ახალი პანდემიური კრიზისის შედეგად შექმნილი რისკების შეფასების გარდა, EMC განაგრძობდა სამთომოპოვებით ინდუსტრიასთან დაკავშირებული პოლიტიკის უფრო ღრმა და სისტემურ ანალიზს, ისევე როგორც მონოინდუსტრიულობის და რესურსებზე დამოკიდებული რეგიონების შემთხვევაში ახალი კონცეპტუალური მიდგომების შემოთავაზებას თუ მეთოდოლოგიურად და თემატურად მდიდარი ცოდნის შექმნას. გარდა ამისა, მწვანე, გარემოსდაცვითი და ბუნებრივი რესურსების

▶ რიონის ხეობის გადარჩენისთვის

მართვის საკითხების აქტუალიზებისა და რესურსების მოპოვებასთან დაკავშირებული ცოდნების გასავრცელებლად, მომზადდა პოდკასტების მოკლე სერია, რომელიც ყურადღებას ამახვილებდა რესურსების სახელმწიფო პოლიტიკის, დასაქმების პოლიტიკის, ქალთა საკითხების, ურბანული პოლიტიკის თუ წინააღმდეგობის პოლიტიკის თემებზე.

წლის დასასრულს, მწვანე, გარემოსდაცვითი და ბუნებრივი რესურსების მართვის პოლიტიკაზე წლების განმავლობაში დაგროვილი ცოდნის შესატამებლად და მისი გასატარებისთვის მომზადდა სამდღიანი საერთაშორისო ფორუმი, რომლის ფარგლებშიც გაიმართა სატარო ლექციები, პანელ-დისკუსიები, წიგნის პრეზენტაციები და დებატები პოლიტიკაზე, რომლებიც შეეხებოდა ისეთ თემებს, როგორიცაა: გარემოს ცვლილება, ბუნებრივი რესურსების მართვა, გლობალური საბაზრო სისტემები და მათი გავლენა საქართველოში არსებულ წიაღის მართვის პოლიტიკაზე.

ამ მიმართულებით მომზადდა:

განცხადებები ნამახვანჰჰისის პროექტთან დაკავშირებით

განცხადება
EMC რუსთავში ჰაერის დაბინძურების წინააღმდეგ მიმდინარე კამპანიას ეხმარება

განცხადება
ნენსკრა ჰესის სასამართლო სხდომა

სტატიების კრებული
ექსტრაქტივისტული გადაკვეთები: პოლიტიკა, ეკოლოგია და სოციალური სამართლიანობა

სტატია
ბუნებრივი რესურსები და შრომის ბაზარი

ბლოგი
ტყიბული, პანდემია და ექსტრაქტივიზმი

ბლოგი
სამთო-მოპოვებითი საქმიანობა პანდემიის დროს: ნეოლიბერალური წესრიგი და ჰიბრიდული სახელმწიფო

თარგმანების კრებული
ექსტრაქტივისტული გადაკვეთები: პოლიტიკა, ეკოლოგია და სოციალური ველი

საერთაშორისო ფორუმი
„ექსტრაქტივისტული გადაკვეთები – პოლიტიკა, ეკოლოგია და სოციალური სამართლიანობა“

პოდკასტების სერია
მწვანე პოლიტიკა

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებები

2020 წლის განმავლობაში, შშმ პირთა უფლებრივი მდგომარეობის რეალური გაუმჯობესებისთვის სახელმწიფოს კვლავ არ გადაუდგამს ეფექტიანი ნაბიჯები – არ მომხდარა კონვენციის იმპლემენტაციაზე პასუხისმგებელი ინსტიტუციური ჩარჩოს ჩამოყალიბება, სოციალური მოდელის დანერგვა, შშმ პირთა საჭიროებებზე მორგებული სერვისების განვითარება.

სახელმწიფოს უმოქმედობის ფონზე, ფსიქო-სოციალური და ინტელექტუალური ნიშნით შშმ პირთა უფლებები კვლავ უხეშად ირღვევა – არ გადადგმულა ეფექტიანი ნაბიჯები, ერთი მხრივ, დეინსტიტუციონალიზაციის პროცესის წარმართვისა და ასეულობით ბენეფიციარის თემში დაბრუნების, ხოლო, მეორე მხრივ, ქმედუნარიანობის რეფორმის აღსრულების მიმართულებით. ამ გამოწვევების ფონზე, საქართველოს პარლამენტის მიერ „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების შესახებ“ კანონმა, ცალკეული პოზიტიური ცვლილებების მიუხედავად, ვერ უპასუხა შშმ თემის საჭიროებებსა და მათ მოლოდინებს. 2020 წლის დასასრულს, მნიშვნელოვან პოზიტიურ სიახლედ უნდა ჩაითვალოს საქართველოს მთავრობის მიერ „მისაწვდომობის ეროვნული სტანდარტების“ დამტკიცება.

ამასთანავე, პანდემიისას შშმ პირთა თემი, მათი უფლებების დაცვის გამართული სისტემის არარსებობის ფონზე, COVID-19-ით ინფიცირების წინაშე მათი გაზრდილი მოწყვლადობის, ისედაც მწირი სერვისების მიუწვდომლობისა და მთავრობის ანტიკრიზისული გეგმიდან მთელი რიგი ჯგუფების გამორიცხვის გათვალისწინებით, გაცილებით უფრო დიდი გამოწვევების წინაშე აღმოჩნდა.

2020 წლის განმავლობაში, თემისთვის მნიშვნელოვან გამოწვევად რჩებოდა პანდემიის გათვალისწინებით სახელმწიფოს მიერ შშმ პირთა უფლებების დაცვისათვის განსაკუთ-

მარიამ ჯანიაშვილი შშმ პირთა კანონპროექტის ხარვეზებზე

რებული ძალისხმევების მიმართვის აუცილებლობა, მათ შორის, დიდი ზომის დაწესებულებებში მცხოვრები პირების განსაკუთრებული მოწყვლადობა და მათი დაცვის საჭიროება.

2020 წლის განმავლობაში სოციალური სამართლიანობის ცენტრის (ყოფილი EMC) მთავარი ფოკუსი ფსიქოსოციალური და ინტელექტუალური ნიშნით შშმ პირთა უფლებრივი მდგომარეობა იყო. ორგანიზაციის საქმიანობის მთავარი საკითხი იყო ქმედუნარიანობის რეფორმის აღსრულებისა და დეინსტიტუციონალიზაციის პროცესის

ნების დაბრუნება

დაგეგმვისა და დაწყების გადაუდებელი აუცილებლობა. სოციალური სამართლიანობის ცენტრმა (ყოფილი EMC), პარტნიორ ორგანიზაციებთან ერთად, მოამზადა კვლევა, რომელიც აფასებს ქმედუნარიანობის რეფორმის წარმართვასა და მხარდაჭერის სისტემის ფუნქციონირებას საქართველოში და იძლევა შესაბამის რეკომენდაციებს რეფორმის აღსრულების მიმართულებით. ამასთანავე, კვლევის ძირითად მიგნებებზე დისკუსიისთვის, ორგანიზაციამ გამართა ან

/და მონაწილეობა მიიღო ათეულობით შეხვედრაში შშმ თემის წარმომადგენლებთან, ექსპერტებთან, სახელმწიფო უწყებებსა და სტუდენტებთან.

2020 წლის თებერვალში, სოციალური სამართლიანობის ცენტრმა (ყოფილი EMC), პარტნიორებთან ერთად, გაეროს შშმ პირთა უფლებების კომიტეტს ასევე წარუდგინა ორი დოკუმენტი, რომლებშიც შეფასდა სახელმწიფოს პროგრესი გაეროს შშმ პირთა უფლებების კონვენციის დანერგვის მიმართულებით.

სტატიების სერია - "ფსიქიატრიის გადააზრება - 5 პერსპექტივა"

ამ მიმართულებით მომზადდა:

- განცხადებები შშმ პირთა უფლებებზე**
- კვლევა**
ქმედუნარიანობის რეფორმის შეფასება – კანონმდებლობა და პრაქტიკა
- კვლევა**
შრომით ურთიერთობებში შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებთან მიმართებით გონივრული მისადაგება
- ანალიტიკური დოკუმენტი**
ფსიქიკური ჯანმრთელობის სერვისების დეინსტიტუციონალიზაცია – საერთაშორისო გამოცდილება და საქართველოს კონტექსტი
- პრაქტიკული სახელმძღვანელოები**
- ბლოგი**
გზა დამოუკიდებელი ცხოვრებისკენ

- ბლოგი**
შშმ პირების დამოუკიდებელი ცხოვრების უფლება – მძიმე რეალობა და მისი ალტერნატივა
- ბლოგი**
ქმედუნარიანობის რეფორმის პრაქტიკაში განხორციელების სირთულებები ფსიქიატრიის თვალთახედვიდან
- ვიდეო**
შშმ პირების უცვლელი ინსტიტუციონალიზაციის პრაქტიკა
- ვიდეო**
ფსიქოსოციალური და ინტელექტუალური ნიშნით შშმ პირები მხარდაჭერის გარეშე

სოციალური
სამართლიანობის
ცენტრი

მართლმსაჯულების და დემოკრატიის პროგრამა

დემოკრატია და საგანგებო მდგომარეობა

გასული წელი კრიზისული იყო ქართული დემოკრატიისთვის, და ეს ერთდროულად რამდენიმე ფაქტორით იყო განპირობებული. საარჩევნო სისტემის ჩავარდნილი რეფორმის და მართლმსაჯულების/სამართალდამცავი სისტემის პოლიტიზების პარალელურად, ვითარებას პანდემიის გამო შემოღებული შეზღუდვებიც ამძიმებდა, რამაც, ფაქტობრივად, გააქრო პოლიტიკური დიალოგი და საზოგადოებრივი მონაწილეობა პოლიტიკურ პროცესებში ილუზორული გახდა.

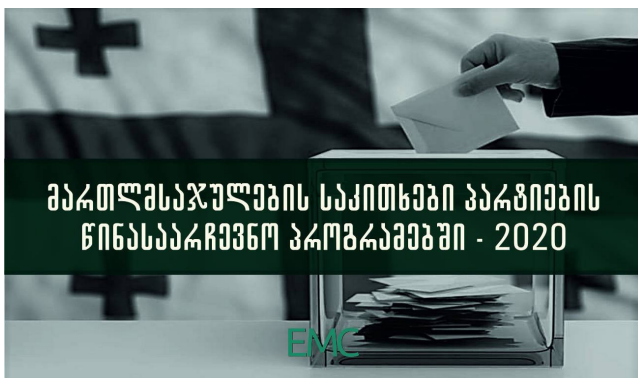
„ქართული ოცნების“ მიერ 2019 წლის ნოემბერში საკონსტიტუციო რეფორმის ჩაგდებაზე ხელი შეუწყო დესტრუქციული და აგრესიული პოლიტიკური ველის შექმნას, რომელიც მანამდეც არსებითად პოლარიზებული იყო. 2020 წლის დასაწყისში, პოლიტიკური დისკუსია სრულად იყო მიმართული საარჩევნო სისტემის ახალი მოდელისკენ, თუმცა დისკუსია მიმდინარეობდა არა კონსტიტუციური და სახელმწიფო ინსტიტუციური ჩარჩოს ფარგლებში, არამედ დახურულ რეჟიმში, უცხოელი მოდერატორების ხელმძღვანელობით. ამან კიდევ ერთხელ გამოააშკარა ქართული პოლიტიკური ელიტის გაუცხოება მოსახლეობისგან და საბოლოო ჯამში, ქვეყნისათვის უმნიშვნელოვანეს საკითხზე – საარჩევნო სისტემის კონსტიტუციური რეფორმის შინაარსზე – დახურულ კარს მიღმა შეთანხმება,

ვერც ქართული დემოკრატიული განვითარების დადებით გამოცდილებად ჩაითვლება.

ფოტოს წყარო: ნეტგაზეთი

გასულ წელს ინკლუზიური და ღია დემოკრატიული წესრიგის არსებობისთვის, ერთ-ერთი უმთავრესი ბარიერი COVID 19 და მასთან დაკავშირებული შეზღუდვები აღმოჩნდა. პანდემიის ფონზე, გამონაკლისი არც საქართველო ყოფილა და ვირუსის გავრცელების შესაჩერებლად, 2020 წლის 21 მარტს ქვეყანაში საგანგებო მდგომარეობა გამოცხადდა. საგანგებო მდგომარეობის გამოცხადებისას, პრეზიდენტმა ბურაბიშვილმა საკუთარი ძალაუფლება სრულად გადასცა აღმასრულებელ ხელისუფლებას. საგანგებო მდგომარეობის ამ ფორმით გამოცხადებამ/აღსრულებამ ვერ უზრუნველყო ამ პროცესებზე სათანადო საპარლამენტო ზედამხედველო-

მართლმსაჯულების საკითხები პარტიების
წინასაარჩევნო პროგრამებში - 2020

ბისა და სასამართლო კონტროლის გავრცელება, რამაც აღმასრულებელი ხელისუფლების მხრიდან ჭარბი და დაუბალანსებელი ძალაუფლების მოპოვების სახიფათო პრეცედენტი წარმოშვა. რაც შეეხება საგანგებო მდგომარეობის პრაქტიკაში განხორციელებას, ხელისუფლებამ კრიზისის მართვისას აქცენტი საპოლიციო ძალასა და მკაცრ სანქციებზე გააკეთა, სხვადასხვა ჯგუფის სოციალური და ეკონომიკური საჭიროებები კი, უგულებელყოფილი აღმოჩნდა.

საგანგებო მდგომარეობის სამართლებრივი და პოლიტიკური შინაარსი - არსებული გამოცდილების ანალიზი

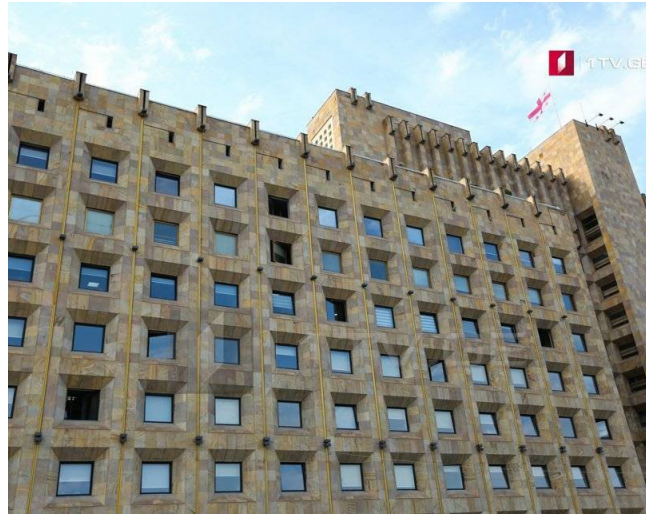
1 წელი 20 ივნისის მოვლენებიდან

ბოლო წლებში სახელმწიფოს მხრიდან უპრეცედენტო საპოლიციო ძალის გამოყენების მაგალითი იყო 2019 წლის 20-21 ივნისის მოვლენები, რასაც ათეულობით ადამიანის ჯანმრთელობის დაზიანება და მშვიდობიანი დემონსტრანტის უფლებების შელახვა მოჰყვა. ამ მოვლენებიდან ერთი წლის თავზე, სოციალური სამართლიანობის ცენტრმა (ყოფილი EMC) მოკლე ანალიტიკური დოკუმენტი მოამზადა, რომელიც აჩვენებს პოლიტიკური ნების არარსებობას, სრულყოფილად ყოფილიყო გამოძიებული 20-21 ივნისის საქმე და გამოვლენილიყო ყველა ის პირი, ვინც ამ პროცესებში ადამიანის უფლებების შემლახავი გადაწყვეტილებები მიიღო.

გასული წლის უმთავრესი პოლიტიკური მოვლენა 31 ოქტომბრის საპარლამენტო არჩევნები იყო. არსებულმა პოლარიზებულმა და ანტაგონისტურმა პოლიტიკურმა გარემომ გავლენა იქონია არჩევნების პროცესზე და სამწუხაროდ, საარჩევნო უბნებთან და მიმდებარე ტერიტორიებზე, არაერთ ძალადობრივ ინციდენტს ჰქონდა ადგილი. პოლიტიკური პარტიები და, განსაკუთრებით, ხელისუფლე-

ბის წარმომადგენლები, წინასაარჩევნო პერიოდში მუდმივად იყენებდნენ აგრესიულ და მტრულ რიტორიკას პოლიტიკური ოპონენტების მიმართ, რამაც მოსახლეობის ზოგად განწყობებზეც იქონია გავლენა. ასეთ პირობებში წარიმართა 2020 წლის საპარლამენტო არჩევნები, რომლის დროსაც, წესრიგის, მშვიდობის და თანასწორი გარემოს შექმნის მთავარი ხაზი არა პოლიტიკურ კონსენსუსსა და ურთიერთნდობაზე, არამედ **საპოლიციო ძალაზე** გადიოდა.

2020 წლის საპარლამენტო არჩევნები იმითიც იყო გამორჩეული, რომ კრიტიკულად დეფიციტური იყო პოლიტიკურ პარტიებს შორის საარჩევნო პროგრამებსა და სამომავლო გეგმებზე დისკუსია. პარტიების უმრავლესობის წინასაარჩევნო პროგრამებში არსებითად იგნორირებული იყო **თანასწორობის, ეთნიკური უმცირესობების და სოციალური საკითხები**, აგრეთვე, უკიდურესად ფრაგმენტული იყო **მართლმსაჯულებისა** და **სამართალდამცავი სისტემის** რეფორმებზე პარტიების უმრავლესობის ხედვები. განსა-

საგანგებო მდგომარეობა და ახალი რეალობა

კუთრებით დეფიციტური იყო „ქართული ოცნების“ წინასაარჩევნო პროგრამა, რომელიც თითქმის სრულად უგულებელყოფდა ქვეყანაში არსებულ სოციალურ, პოლიტიკურ და ინსტიტუციურ პრობლემებს და ამომრჩეველს მხოლოდ ფრაგმენტულ რეფორმებს ჰპირდებოდა.

ამ მიმართულებით მომზადდა:

განცხადება

მმართველი პარტიის მიერ შემოთავაზებული საარჩევნო სისტემის მოდელი მიუღებელი და არასერიოზულია

განცხადება

EMC ეხმიანება სხვადასხვა ქალაქში გარემოვაჭრეების დახლების ალების ფაქტს

განცხადება

EMC: უწყებებმა საგანგებო მდგომარეობისას საჯარო ინფორმაცია დროულად და სრულყოფილად უნდა გასცენ

განცხადება

EMC არჩევნებზე პოლიციის არაეფექტიანობას ეხმიანება

განცხადება

EMC: „ჯანმრთელობის შესახებ“ კანონში დაგეგმილი ცვლილებები ადამიანის უფლებების დარღვევის რისკებს შეიცავს

ანალიტიკური დოკუმენტი

საგანგებო მდგომარეობის სამართლებრივი და პოლიტიკური შინაარსი – არსებული გამოცდილების ანალიზი

ანალიტიკური დოკუმენტი

ერთი წელი 20-21 ივნისის მოვლენებიდან

სტატია

საარჩევნო სისტემის რეფორმა: ოპოზიციის კანონპროექტი და კონსტიტუციასთან მისი შესაბამისობის საკითხი

მართლმსაჯულების ჩაკარდნილი რეფორმა

მართლმსაჯულების სისტემაში გატარებული რეფორმების ოთხი ტალღის მიუხედავად, სასამართლოსადმი საზოგადოების ნდობა კვლავაც დაბალია, რასაც მეტწილად განაპირობებს რეფორმების ფრაგმენტულობა და რეალური სისტემური პრობლემების მოუგვარებლობა. სასამართლო სისტემის პოლიტიკური ნეიტრალიტეტი და ინდივიდუალური მოსამართლეების დამოუკიდებლობა შიდა და გარე გავლენებისგან, კვლავაც მიუღწეველია და, შესაბამისად, მართლმსაჯულების სისტემა ფუნდამენტურ რეფორმებს საჭიროებს.

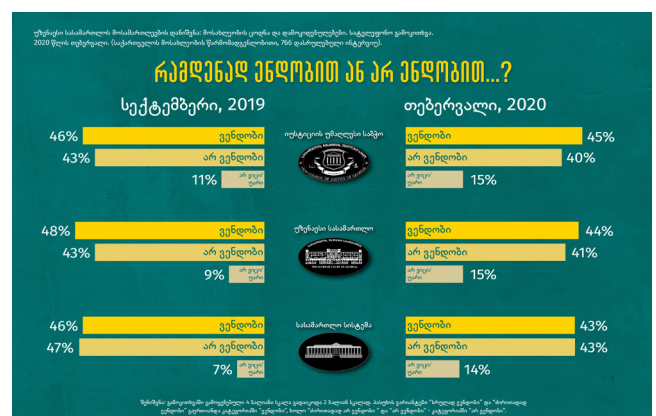

რეფორმები სასამართლო სისტემაში

2019 წლის ბოლოს, საქართველოს პარლამენტმა 14 მოსამართლე უვადოდ გაამწესა უზენაეს სასამართლოში. მოსამართლეთა შერჩევა/დანიშვნის პროცესი უკიდურესად პრობლემურად წარიმართა და მან ვერ უზრუნველყო სასამართლო ინსტიტუტების და მოსამართლეობის კონკრეტული კანდიდატების მიმართ მაღალი საზოგადოებრივი ნდობა. კანდიდატთა დანიშვნის თაობაზე საბოლოო გადაწყვეტილებებმა პოლიტიკური მიკერძოებულობის და კლანურობის განცდა დატოვა, რამაც კიდევ უფრო შეარყია რწმენა, რომ სასამართლო სისტემა სწორი მიმართულებით ვითარდება.

სასამართლო სისტემაში მოსამართლეთა შერჩევა/დანიშვნის პროცესები 2020 წელსაც

გაგრძელდა. ამ მხრივ მნიშვნელოვანი იყო უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარედ ნინო ქადაგიძის არჩევა, რომლის წარსული საქმიანობაც აგრეთვე უკავშირდება სასამართლო სისტემაში მოქმედ გავლენიან ჯგუფს და მისი შერჩევის პროცესიც გაუმჭვირვალედ და ნაკლები საზოგადოებრივი ნდობით წარიმართა. გასულ წელს, უზენაესი სასამართლოს ახლად დაკომპლექტებულმა პლენუმმა ორი ახალი მოსამართლე დანიშნა საკონსტიტუციო სასამართლოშიც. მოსამართლეთა შერჩევა/დანიშვნა პანდემიასთან დაკავშირებულ საგანგებო მდგომარეობას დაემთხვა, რამაც მნიშვნელოვნად შეასუსტა პროცესების ღიაობა და მასში საზოგადოებრივი ჩართულობა.

რა იცის საქართველოს მოსახლეობამ უზენაესი სასამართლოს მოსამართლეების დანიშვნის პროცესზე – სატელეფონო გამოკითხვის შედეგები

როგორ დაკომპლექტდა უზენაესი სასამართლო - მოკლე მიმოხილვა

2020 წელს ხელისუფლებას ქმედითი ნაბიჯები არ გადაუდგამს მართლმსაჯულების სისტემაში არსებული ინსტიტუციური და საკანონმდებლო პრობლემების აღმოსაფხვრელად. ამ საკითხებზე სოციალური სამართლიანობის ცენტრმა (ყოფილი EMC) პარტნიორ ორგანიზაციებთან ერთად რამდენიმე ანგარიში და ანალიტიკური დოკუმენტი გამოაქვეყნა. მომზადებული დოკუმენტებით კიდევ ერთხელ დასტურდება, რომ ბოლო წლებში რეფორმის „ოთხი ტალღის“ ფარგლებში გატარებული ცვლილებები მეტწილად ფორმალური ხასიათისაა და საქმეთა სამართლიანად და მიუკერძოებლად განაწილება და მოსამართლეთა შერჩევა-დანიშვნის სამართლიანი პროცედურები – კვლავაც მიუღწეველ მიზნებად რჩება. გასულ წელს, სასამართლო ხელისუფლებას არც მის მიერვე შემუშავებული და გაწერილი სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის შესასრულებლად გადაუდგამს ქმედითი ნაბიჯები.

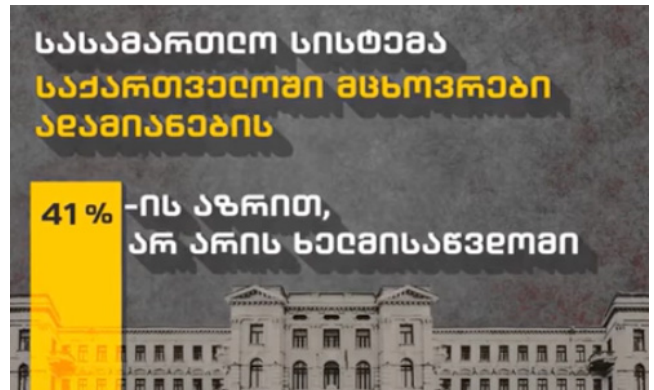
სასამართლო სისტემაში არსებული ინსტიტუციური გამოწვევების მიმართ ფორმალური და ზედაპირული მიდგომების პარალელურად, დღევანდელი მართლმსაჯულება პრობლემურია შინაარსობრივი და ხარისხობრივი თვალსაზრისითაც. გასულ წელს, EMC-იმ, პარტნიორ ორგანიზაციასთან ერთად, ფართომასშტაბიანი საზოგადოებრივი კვლევა ჩაატარა, რომელმაც კიდევ ერთხელ აჩვენა ქვეყანაში სასამართ-

ლოს ხელმისაწვდომობის კუთხით საზოგადოების განწყობა. სხვა ფაქტორებთან ერთად, სასამართლოსთან დაკავშირებული ხარჯები, საქმის განხილვის ხანგრძლივობა, სასამართლოსადმი უნდობლობა, დამნაშავის მიერ მომავალში დაზარალებულზე შურისძიების საფრთხე და სასამართლოსთვის წარსადგენი დოკუმენტების მომზადების სირთულე, მოსახლეობის უმრავლესობას ხელს უშლის სასამართლისათვის მიმართვაში. გასულ წელს EMC-ის მიერ მომზადებული სტატიების კრებულში კი, მართლმსაჯულების ინსტიტუციურ გამოწვევებთან ერთად, შესულია ნაშრომები, რომლებიც განიხილავენ მწვანე საკითხებთან დაკავშირებულ არსებულ სამართლებრივ პრაქტიკას, სექსმუშაკ ქალთა უფლებებს საქართველოში, სოციალურად მარгинаლიზებული ჯგუფების წვდომის საკითხს მართლმსაჯულებაზე და სხვ.

სასამართლო სისტემის რეფორმის შეფასება

მართლმსაჯულების სისტემური რეფორმის მხარდასაჭერად, სოციალური სამართლიანობის ცენტრი (ყოფილი EMC) ჩართული იყო ადვოკატირების პროცესებში ადგილობრივ და საერთაშორისო პარტნიორებთან. ამ მიზნით, სხვა ანალიტიკურ დოკუმენტებთან ერთად, სოციალური სამართლიანობის ცენტრმა (ყოფილი EMC) საიასთან პარტნიორობით წარადგინა კოლექტიური ჩრდილოვანი ანგარიშები გაეროს ინსტრუმენტების, მათ შორის, UPR-ის, ICCPR-ის წინაშე.

▶ სასამართლოს ხელმისაწვდომობა

ამ მიმართულებით მომზადდა:

განცხადება

კოალიცია უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის თანამდებობაზე ასარჩევად ნინო ქადაგიძის წარდგენას ეხმიანება

განცხადება

ხელმოწერილი ორგანიზაციები უზენაესი სასამართლოს პლენუმს მოუწოდებენ საგანგებო მდგომარეობის დასრულებამდე თავი შეიკავოს საკონსტიტუციო სასამართლოს მოსამართლის დანიშვნისგან

განცხადება

EMC და საია: სასამართლო სისტემის რეფორმის დამკვიდრებული ხედვა შესაცვლელია

კვლევა

სასამართლოს ხელმისაწვდომობა, მოსახლეობის გამოკითხვის შედეგები

კვლევა

საქმეთა ელექტრონული განაწილების სისტემა სასამართლოში

ანგარიში

ადამიანის უფლებათა საბჭოს პერიოდული მიმოხილვა

ანალიტიკური დოკუმენტი

უზენაესი სასამართლოს მოსამართლეების დანიშვნა: რა იცის საქართველოს მოსახლეობამ და რა დამოკიდებულება აქვს ამ პროცესის მიმართ

სტატიების კრებული მართლმსაჯულებაზე

სტატია

ძალაუფლების საკითხი მართლმსაჯულების სისტემაში

ვიდეო

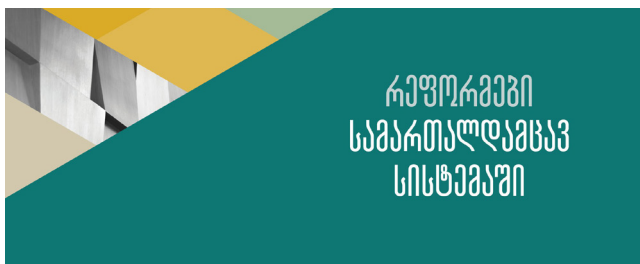
როგორ მუშაობს საქმის განაწილების ელექტრონული სისტემა სასამართლოში

სამართალდამცავი სისტემა და სისხლის მართლმსაჯულება

პოლიტიზებული და დახურული სამართალდამცავი სისტემა, წლების განმავლობაში, ქვეყანაში ადამიანის უფლებების დარღვევის ერთ-ერთი უმთავრესი წყაროა.

2020 წლის განმავლობაში, პოლიციაში, პროკურატურასა და სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურში არსებული ინსტიტუციური პრობლემები თითქმის სრულად იყო იგნორირებული და მათ მოსაგვარებლად ქმედითი ნაბიჯები არ გადადგმულა. შესაბამისად, სამართალდამცავი სისტემის პოლიტიზების რისკები კვლავაც მნიშვნელოვან გამოწვევას წარმოადგენს, რასაც ამ უწყებების გაუმჭვირვალობა და სუსტი ანგარიშვალდებულების მექანიზმები, კიდევ უფრო ამძიმებს.

2020 წელს სოციალური სამართლიანობის ცენტრმა (ყოფილი EMC) მოამზადა სამართალდამცავ სისტემაში გასატარებელი რეფორმების რუკა, რომელიც მოკლედ ატაშებს პროკურატურასა და შინაგან საქმეთა სამინისტროში, აგრეთვე, ოპერატიულ-სამძებრო და საგამოძიებო საქმიანობის მიმართულებით გასატარებელ რეფორმებს. ამ საკითხებზე ორგანიზაციამ სამუშაო შეხვედრები გამართა პოლიტიკურ პარტიებთანაც, რათა წინასაარჩევნო პროგრამებს ეს საკითხები მოეცვა.

რეფორმები სამართალდამცავ სისტემაში

გასულ წელს სამართალდამცავი სისტემის და სისხლის სამართლის მართლმსაჯულების რეფორმები თითქმის სრულად იყო გამძვავი პოლიტიკური დღის წესრიგიდან. 2019 წლის ბოლოს ლუკა სირაძის ტრაგიკული შემთხვევის მიუხედავად, რომელმაც კიდევ ერთხელ გამოაჩინა ქვეყანაში საგამოძიებო და სასჯოლო სისტემებში არსებული პრობლემები, არ გადადგმულა ქმედითი ნაბიჯები უფრო ინკლუზიური, ინდივიდის მხარდაჭერაზე ორიენტირებული სისტემის შესაქმნელად, სადაც მინიმალიზებული იქნებოდა ინდივიდის (განსაკუთრებით კი, მოზარდის) უფლებების შელახვა. 2020 წელს აგრეთვე შეჩერებული იყო საგამოძიებო სისტემის რეფორმა, რომლის ფარგლებშიც ერთმანეთისგან უნდა გაიმიჯნოს პროკურატურის და გამოძიების ფუნქციები და გაძლიერდეს გამოძიების დამოუკიდებლობა და კომპეტენცია.

რაც შეეხება სისხლის სამართლის შინაარსს ქვეყანაში, არსებითად, არც ამ მხრივ გადადგმულა ნაბიჯები ჰუმანური, ადამიანის მხარდაჭერაზე ორიენტირებული პოლიტიკის დასაწერად. 2020 წელს სოციალური სამართლიანობის ცენტრმა (ყოფილი EMC) პარტნიორ ორგანიზაციასთან ერთად დაიწყო დანაშაულის სოციალური და ეკონომიკური ასპექტების კვლევა, რომელმაც უნდა აჩვენოს, თუ რა ფაქტორები განაპირობებს ქვეყანაში ნარკოტიკულ და ქონებრივ დანაშაულს და რა მიდგომებს სთავაზობს სახელმწიფო ამ დანაშაულებში მსჯავრდებულ პირებს რე-სოციალიზაციისა და საზოგადოებაში რეაბილიტაციისთვის. აგრეთვე ითარგმნა კრიტიკული სტატიები ნულოვანი ტოლერანტობის პოლიტიკასა და დანაშაულის სოციალურ-ეკონომიკურ ფაქტორებზე.

ნარკოპოლიტიკა პარტიების ხედვებში							
							
დევნიანობა	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
ნარკოტიკული საშუალების მოხმარების დევნიანობის საფუძველი	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
დამცველი პოლიციის ბაზაზე (მაგ. საერთაშორისო სამართლის დარღვევის შემთხვევაში)	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
იჯლუქილი ნარკოტიკული	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗

 ნარკოპოლიტიკა პარტიების ხედვებში

EMC: მიხაილოს მიმართ საპატიმრო სასჯელის გამოყენება დაუსაბუთებელი იქნება

სისხლის სამართლის პოლიტიკის თვალსაზრისით, გამოსარჩევია ნარკოპოლიტიკის **შერეებული რეფორმა** და ქვეყანაში რეპრესიული, დასჯაზე ორიენტირებული მიდგომების შენარჩუნება. ნარკოპოლიტიკის საკითხები ფრაგმენტულად იყო წარმოდგენილი პოლიტიკური პარტიების **წინასაარჩევნო პროგრამებშიც**. განსაკუთრებით პრობლემური მმართველი პოლიტიკური პარტიის ხედვებია, რომელიც ამ შემთხვევაშიც უგულებელყოფს ნარკოპოლიტიკის კუთხით არსებულ გამოწვევებს და მხოლოდ ფრაგმენტულ რეფორმებს გვთავაზობს ვითარების გამოსასწორებლად. ნარკოპოლიტიკის ჰუმანურობის მიმართულებით, კვლავაც ერთადერთ ქმედით ინსტრუმენტად რჩება საკონსტიტუციო სასამართლოს პრაქტიკა, თუმცა ამ კუთხითაც არაერთი გამოწვევაა სასამართლოში წარდგენილი სარჩელების ვადის ხანგრძლივობის თვალსაზრისით. საერთო სასამართლოებიდან გაგზავნილი **კონსტიტუციური წარდგინებების** განხილვის პრაქტიკა აგრეთვე საჭიროებს შემდგომ დახვეწას, რათა მინიმალიზებული იყოს ამ პროცესში ადამიანის უფლებების დარღვევის რისკები.

გასულ წელს, **მიხაილოს საქმემ** კიდევ ერთხელ აჩვენა, რამდენად უსამართლოა არსებული ნარკოპოლიტიკა თუნდაც იმ პირების მიმართ, ვისაც საპატიმრო სასჯელი სხვა ტიპის სანქციით შეეცვალათ. 2020 წლის ბოლოს მმართველმა პოლიტიკურმა გუნდმა **ამნისტიის კანონის** ინიცირების თაობაზე განაცხადა. კანონპროექტის თავდაპირველი რედაქცია, მეტწილად ნარკოტიკულ დანაშაულში მსჯავრდებულ პირთათვის საპატიმრო სასჯელის გაუქმებას გულისხმობდა, რაც კიდევ ერთხელ ადასტურებს ნარკოპოლიტიკის რეფორმის საჭიროებას.

სამართალდამცავთა მხრიდან ძალის გადამეტების წინააღმდეგ ბრძოლის კუთხით, მნიშვნელოვანი იყო 2019 წლის ნოემბრიდან სახელმწიფო ინსპექტორის სამსახურის აღჭურვა უფლებამოსილებით, გამოიძიოს სამართალდამცავთა მიერ ჩადენილი კონკრეტული დანაშაულები. ამ საკითხზე სოციალური სამართლიანობის ცენტრმა (ყოფილი EMC), IDFI-სთან ერთად, დაიწყო სიღრმისეული კვლევა, რათა სრულყოფილად გაანალიზდეს სახელმწიფო ინსპექტორის საგამოძიებო სამსახურის კომპეტენცია და ინსტიტუციური მოწესრიგება და შეფასდეს, რამდენად შეუძლია აღნიშნულ სამსახურს არსებული მოწყობით დაკისრებული ფუნქციების შესრულება. ორგანიზაციების **პირველადი შეფასებით**, დამოუკიდებელი საგამოძიებო მექანიზმის ამოქმედებიდან ერთი წლის თავზე, არ არსებობს სამსახურის ინსტიტუციური და ფუნქციური დამოუკიდებლობის საკმარისი გარანტიები და საჭიროა შემდგომი ნაბიჯები სახელმწიფო ინსპექტორის სამსახურის გასაძლიერებლად.

პოლიციის მხრიდან ძალის გადამეტების თავიდან ასაცილებლად, კრიტიკულად მნიშვნელოვანია მოქალაქეთა ინფორმირებულობა საკუთარი უფლებების და სამართალდამცავების მოვალეობების შესახებ. სოციალური სამართლიანობის ცენტრი (ყოფილი EMC), წლებია, სხვადასხვა ფორმით ცდილობს მოქალაქეთა ინფორმირებას საკუთარი უფლებების თაობაზე. გასულ წელს მომზადებულ განახლებულ **საინფორმაციო ბროშურაში** მარტივი ენით არის მოთხრობილი იმის შესახებ, თუ რა უნდა იცოდეს მოქალაქემ პოლიციასთან კონტაქტისას.

შერეებული რეფორმა – მოქმედი ნარკოპოლიტიკის მძიმე შედეგები

ეს ბროშურა აზერბაიჯანულ ენაზეც ითარგმნა და ეთნიკური უმცირესობებით დასახლებულ რეგიონებში გავრცელდა.

რაც შეეხება სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურს, აღნიშნული უწყება კვლავაც რჩება უკიდურესად დახურულ და არაანგარიშვალდებულ ინსტიტუციად ქვეყანაში, რომელიც ქარბ ძალაუფლებას ფლობს და არსებით გავლენას ახდენს ქვეყანაში მიმდინარე პოლიტიკურ და სოციალურ მოვლენებზე. უსაფრთხოების სამსახურის საქმიანობა კვლავაც კონტროლის და გარიყვის პოლიტიკას ემყარება, რაც ხელს უწყობს კონკრეტული ჯგუფების მარგინალიზებას.

 ბროშურა – რა უნდა ვიცოდეთ პოლიციასთან კონტაქტის დროს

ამ მიმართულებით მომზადდა:

ბანცხადება

EMC: მიხაილოს მიმართ საპატიმრო სასჯელის გამოყენება დაუსაბუთებელი იქნება

ბანცხადება

EMC შსს-ს სისტემური რეფორმების გატარებისკენ მოუწოდებს

ბანცხადება

EMC პოლიციის მხრიდან ძალადობის შესაძლო შემთხვევებს ეხმაურება

ანალიტიკური დოკუმენტი

EMC სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის ყოველწლიურ ანგარიშს ეხმაურება

ბლოგი

სამართალდამცავი სისტემის რეფორმა – რეალური პერსპექტივა საარჩევნო ლობუნგებს მიღმა

თარგმანი

მსჯელობა დამოუკიდებლობაზე პოლიციის ანგარიშვალდებულების საკითხის წამოწევა საჩივრების დამოუკიდებელი გამოძიების გზით

თარგმანი

დანაშაული და კაპიტალი: დანაშაულის და სასჯელის მარქსისტული თეორიის ხელახალი გააზრება

ბროშურა

რა უნდა ვიცოდეთ პოლიციასთან კონტაქტის დროს

სოციალური
სამართლიანობის
ცენტრი

თანასწორობის პოლიტიკის პროგრამა

ეთნიკური უმცირესობების უფლებრივი და სოციალური მდგომარეობა

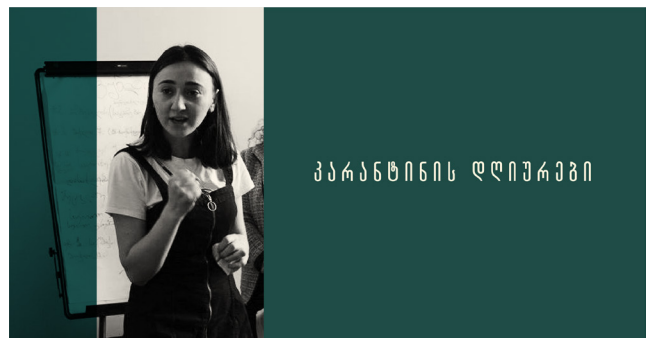
საქართველოში მცხოვრები ეთნიკური უმცირესობებისთვის უფლებრივი და სოციალური მდგომარეობა 2020 წელს არსებითად არ გაუმჯობესებულა. მეტიც, პანდემიის ფონზე ქვეყანაში განვითარებულმა სოციალურმა კრიზისებმა ეთნიკური უმცირესობების პოლიტიკური და სოციალური ექსკლუზიის მასშტაბი და სისტემურობა უფრო მეტად გამოააშკარავა.

ფოტო: kvira.ge

ყველაზე სიმპტომატურად ეს გამოწვევები მარნეულისა და ბოლნისის მუნიციპალიტეტების ჩაკეტვისა და მკაცრი კარანტინის დროს გამოჩნდა. ეთნიკური უმცირესობებით კომპაქტურად დასახლებულ რეგიონებშიც კი, ადმინისტრაციული წარმოებიდან და საინფორმაციო პოლიტიკიდან ეთნიკური უმცირესობების ენის გამოდევნამ და სახელმწიფო ინსტიტუტებისგან ადგილობრივი თემის გაუცხოებამ, ამ რეგიონებში სოციალური ინფრასტრუქტურის მკვეთრმა ჩამორჩენილობამ, უმცირესობების სუსტმა პოლიტიკურმა მონაწილეობამ და ნდობამ, ჩაკეტილ მუნიციპალიტეტებში ჰუმანიტარული და სოციალური კრიზისი წარმოშვა. ამ გამოწვევებს დაემატა სიძულვილის ენის ტალღა და საქართველოს

აზერბაიჯანელების რასიალიზების ნეგატიური გამოცდილება, რაც მოგვიანებით ადგილობრივი ეპისკოპოსისა და ულტრაკონსერვატიული პოლიტიკური ჯგუფის, ქართული მარშის მიერ ქალაქ მარნეულში მდებარე ნარიმან ნარიმანოვის ძეგლის გარშემო ორგანიზებულ შოვინისტურ კამპანიაში გადაიბარდა. შექმნილ კრიზისსა და მის გამომწვევ სისტემურ მიზეზებზე, ისევე როგორც მარნეულში ადგილობრივი ეპისკოპოსის მიერ პროვოცირებულ სოციალურ დაძაბულობაზე, სახელმწიფოს სათანადო პოლიტიკური რეაგირება არ მოუხდენია. უფრო მეტიც, მიმდინარე პროცესებში გამოჩნდა სუს-ის თვითნებური ინტერვენცია, რაც ჰუმანიტარული კრიზისის საპასუხოდ ადგილზე ორგანიზებული პროტესტის ფაქტებზე სუს-ის მიერ საბოტაჟის მუხლით დაწყებულ გამოძიებაში, ასევე, ეპისკოპოს გიორგი ჯამდელიანის და

კარანტინის დღიურები – აითაჯ ხალილლი

ქართული მარშის მიერ ორგანიზებული კამპანიის ფაქტზე დაწყებულ გამოძიებასა და ამ გამოძიების ფარგლებში ადგილობრივი სამოქალაქო აქტივისტების გამოკითხვაში გამოიხატა. ეს გამოცდილება კიდევ ერთხელ მიუთითებს ეთნიკური უმცირესობებით კომპაქტურად დასახლებული რეგიონების მხოლოდ უსაფრთხოების პერსპექტივიდან დანახვისა და მართვის პრობლემურ გამოცდილებაზე. ცხადია, რომ ამგვარი პრაქტიკები სოციალური ნიჰილიზმის მიზეზი ხდება.

დომინაციის და ადგილობრივი კულტურის წაშლის ნიშნები ქვემო ქართლში

სოციალური სამართლიანობის ცენტრი (ყოფილი EMC), მარნეულის და ბოლნისის მუნიციპალიტეტების საკარანტინე ზონად გამოცხადების დღიდან, მუდმივად აკვირდებოდა მიმდინარე პროცესებს და მათ საჯარო შეფასებას ახდენდა. ორგანიზაციამ ასევე აამოქმედა იურიდიული დახმარების ორენოვანი ცხელი ხაზი და ყოველდღიურ რეჟიმში ეწეოდა მოქალაქეების სამართლებრივ დახმარებას და მოპოვებული ინფორმაციის ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენლებთან და ცენტრალურ ხელისუფლებასთან გაცვლას. სამწუხაროდ, პანდემიის გამო, მარნეულში ორგანიზებული სამუშაო სივრციდან პერმანენტული ადგილობრივი მუშაობა ორგანიზაციამ ვეღარ შეძლო, თუმცა მუდმივად ვცდილობდით მობილური კლინიკებისა და ონლაინ ცხელი ხაზების მეშვეობით ადგილობრივ მცხოვრებთა სამართლებრივ და სოციალურ მხარდაჭერას.

აღსანიშნავია, რომ მიმდინარე პერიოდში სოციალური სამართლიანობის ცენტრმა (ყოფილი EMC) **შეისწავლა** პანდემიის პერიოდში საქართველოს საზოგადოებრივი მაუწყებლის მუშაობის პრაქტიკა და უმცირესობების ენის გამოყენების გამოცდილება, რამაც კიდევ ერთხელ გამოავლინა მაუწყებლის მიერ ეთნიკური უმცირესობების საჭიროებების და ინტერესების არასაკმარისად გათვალისწინება.

სოციალური სამართლიანობის ცენტრმა (ყოფილი EMC) ასევე **შეისწავლა** ქვემო ქართლის რეგიონში კულტურის პოლიტიკის საკითხები და მისი სოციალური და პოლიტიკური შედეგები, რამაც უმცირესობების **კულტურის წაშლის**, არადიარების პრაქტიკა და მულტიეთნიკურ რეგიონში მულტიკულტურული გარემოს

იქ სხვა სამყაროა. იმიტომ, რომ სხვა ენაზე საუბრობენ?

მშენებლობის გააზრებისა და გამოცდილების სისუსტე გამოავლინა. კვლევის ფარგლებში ასევე გამოიკვეთა საქართველოს აზერბაიჯანულ თემში მიმდინარე მნიშვნელოვანი სოციალური პროცესები, რაც საქართველოსთან პოლიტიკური თვითიდენტიფიკაციის გაღრმავებასა და მოქმედი ნაციონალური პროექტის ქვემოდან გაფართოების მცდელობებზე მიუთითებს. უნიკალურია ადგილობრივი ახალგაზრდების თვითორგანიზებისა და საკუთარი უფლებებისა და ინტერესებისთვის ბრძოლის არაერთი გამოცდილება.

სუს-ის ხუთი მტკიცებულება – თემირლან მაჩალიკაშვილის საქმე

2020 წლის 25 იანვარს, თემირლან მაჩალიკაშვილის სიცოცხლის ხელყოფის საქმეზე საქართველოს პროკურატურამ გამოძიება შეწყვიტა, მიუხედავად იმისა, რომ გამოძიების წინაშე არაერთი მწვავე და კრიტიკული კითხვა და ეჭვი არსებობდა და არც გენერალური პროკურორი იყო ჯერ დანიშნული. ამ გადაწყვეტილებამ, პრაქტიკულად, საბოლოოდ დაადასტურა, რომ გამოძიება სამი წლის განმავლობაში სრულიად ფორმალური, მორიგებითი და უშედეგო იყო. სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის მიერ თემირლან მაჩალიკაშვილის სიცოცხლის ხელყოფის სპეცოპერაცია, ამ პროცესში მაჩალიკაშვილების ოჯახის მიმართ წარმოებული რეპრესია და თემირლან მაჩალიკაშვილის უდანაშაულობის პრეზუმფციის არაერთგზის დარღვევა, ყველაზე მძიმე შემთხვევა აღმოჩნდა, რომელმაც პანკისის ხეობაში სახელმწიფოს მეტწილად რეპრესიული პოლიტი-

კა გამოავლინა. საქმეზე, „მაჩალიკაშვილი და სხვები საქართველოს წინააღმდეგ“, ევროპულ სასამართლოში განხილვა დაჩქარებულად მიმდინარეობს და 2020 წლის 21 ნოემბერს სოციალური სამართლიანობის ცენტრმა (ყოფილი EMC) მთავრობის მიმოხილვაზე განმცხადებლების დეტალური შეპასუხება წარადგინა.

მიმდინარე პერიოდში, სოციალური სამართლიანობის ცენტრის (ყოფილი EMC) მიერ პანკისის ხეობის ძირითადი სოფლების სოციალური საჭიროებების შესწავლამ ხეობაში უსაფრთხოებასა და კონტროლზე დაფუძნებული პოლიტიკით ადგილობრივი მოსახლეობის უკმაყოფილება და ფრუსტრაცია გამოავლინა. ასევე გამოიკვეთა ადგილობრივ დონეზე არსებული მწვავე სოციალური გამოწვევები, მათ შორის, ადგილობრივ თვითმმართველობაში თემის მწირი მონაწილეობა, უმუშევრობა, სოფლებში სასმელი წყლის სისტემების გაუმართაობა, საზოგადოებრივი ტრანსპორტის არარსებობა, სამედიცინო და სოციალური ინფრასტრუქტურის ჩამორჩენილობა.

პანკისელები რეპრესიის და საპოლიციო კონტროლის პრაქტიკაზე

აღსანიშნავია, რომ საანგარიშო პერიოდში ადგილობრივ დონეზე გამოვლენილი გამოწვევების საპასუხოდ, სოციალური სამართლიანობის ცენტრმა (ყოფილი EMC) მარნეულის, ბოლნისის, წალკის, ხულოს, შუახევის, ქედისა და ახმეტის მუნიციპალიტეტებს საბიუჯეტო რეკომენდაციებით და წინადადებებით მიმართა და პოლიტიკური მონაწილეობის, სოციალური

პოლიტიკის, მულტიკულტურალიზმის მიმართულებით კვლევასა და ადგილობრივ თემებთან აქტიურ კონსულტაციებზე დაფუძნებული ხედვები წარადგინა. ზოგიერთ მუნიციპალიტეტში (მარნეული, ხულო, ახმეტა) სოციალური სამართლიანობის ცენტრმა (ყოფილი EMC) აღნიშნული პოზიციები ადგილობრივ საზოგადოებრივ აქტორებთან ერთად წარადგინა.

უნდა ითქვას, რომ ზემოთ ჩამოთვლილი ძირითადი თვითმმართველობების სოციალურ სამსახურებს სოციალური სამართლიანობის ცენტრმა (ყოფილი EMC) შშმ პირთა, ქალთა, ბავშვთა უფლებებზე და სოციალური მუშაკის საქმიანობისა და მანდატის შესახებ ტრენინგების ციკლი შესთავაზა.

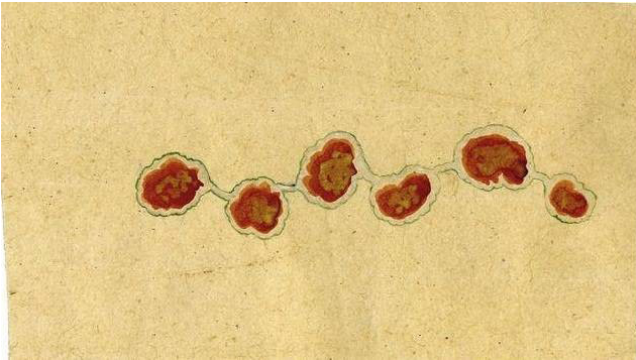
წინასაარჩევნო პერიოდმა კიდევ ერთხელ მიუთითა, რომ უმცირესობების საკითხები ნაკლებად ხვდება პოლიტიკური პარტიების ინტერესებში, და მათი პოლიტიკური მონაწილეობაც დაბალია. მეტიც, წინასაარჩევნო პროცესებმა მარნეულსა და ბოლნისში ძალადობის არაერთი შემთხვევა გამოავლინა, რომელიც ადგილობრივ კლანებს შორის დაპირისპირებისა და დემოკრატიული პრაქტიკების სისუსტის შედეგი იყო. ამ საკითხზე სოციალური სამართლიანობის ცენტრმა (ყოფილი EMC) 2020 წელს არაერთი ანალიტიკური დოკუმენტი მოამზადა, რომელიც უმცირესობების მონაწილეობის (მათ შორის, საკონსულტაციო მექანიზმების, პოლიტიკური მონაწილეობის მხარდაჭერი სპეციალური მექანიზმების შესახებ) საერთაშორისო სტანდარტებს, საუკეთესო გამოცდი-

ლებებს და თეორიებს მიმოიხილავს. მომზადდა მნიშვნელოვანი პოლიტიკური პროცესების დროს ეთნიკური უმცირესობების მონაწილეობის შესახებ კრიტიკული სტატიების ციკლიც.

2020 წელს, სოციალური სამართლიანობის ცენტრმა (ყოფილი EMC) დაასრულა მნიშვნელოვანი კვლევა, რომელიც კრიტიკულად აფასებს ეთნიკური უმცირესობების წვდომას უმაღლეს და საშუალო განათლებაზე, რამაც არაერთი სისტემური პრობლემა გამოავლინა ამ მიმართულებით, მათ შორის, უმცირესობების განათლებაზე ხედვის არარსებობა, სახელმძღვანელოების ხარისხის პრობლემა, მასწავლებლების კვალიფიკაციის და ზოგადად კადრების ნაკლებობის პრობლემა და სხვ. ეს სისტემური გამოწვევები უმცირესობებისთვის არა მხოლოდ სახელმწიფო ენის შესწავლას აფერხებს, არამედ ზღუდავს წვდომას ხარისხიან განათლებაზე, რაც შემდგომში არაერთ პრობლემაში, მათ შორის, დაბალ პოლიტიკურ მონაწილეობასა და სოციალურ და ეკონომიკურ დაუცველობაში აისახება.

🔍 ეთნიკური უმცირესობების მიმართ განათლების პოლიტიკის სისტემური გამოწვევები

 ემოციური კავშირი და გა-უცხო-ება: დისკუსია სამშობლოზე

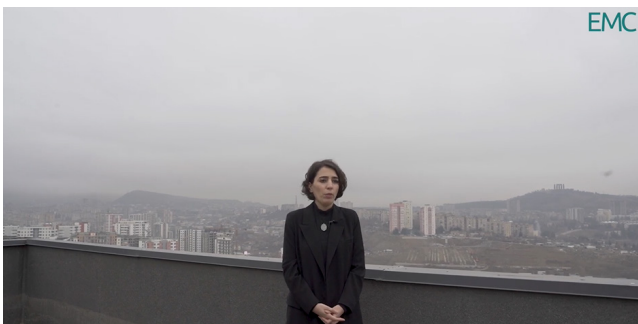
შექმნილი ვითარება კიდევ ერთხელ გვარწმუნებს, რომ სახელმწიფო სტრატეგიებში გაწერილი ინკლუზიური მიდგომები მხოლოდ ფორმალური და ზედაპირული, შერიგებისა და სამოქალაქო თანასწორობის საკითხებში სახელმწიფო მინისტრის აპარატის ძალაუფლება და საქმიანობა კი, სამწუხაროდ, მოჩვენებითია.

ეთნიკური უმცირესობების, ასევე, რელიგიური უმცირესობებისა და კონფლიქტის რეგიონებში ადამიანის უფლებების საკითხებზე, სოციალური სამართლიანობის ცენტრმა (ყოფილი EMC) კოლექტიური ჩრდილოვანი ანგარიშები წარადგინა გაეროს ინსტრუმენტების, მათ შორის, UPR-ისა და ICCPR-ის წინაშე.

აღსანიშნავია, რომ მიმდინარე წელს სოციალური სამართლიანობის ცენტრმა (ყოფილი EMC) დააფუძნა ქვემო ქართლის რეგიონის

მასწავლებელთა ქსელი, რომელიც სხვადასხვა ეთნიკური და რელიგიური ჯგუფიდან აქტიური და ახალგაზრდა მასწავლებლებს აერთიანებს. ქსელის მონაწილეებს შევთავაზებთ ლექციების, სემინარების ციკლი, ასევე იგეგმება ერთობლივი პროექტები.

მიმდინარე წლის განმავლობაში სოციალური სამართლიანობის ცენტრი (ყოფილი EMC) განაგრძობდა სოლიდარობის პლატფორმის მხარდაჭერას, რომელიც აერთიანებს აქტივისტებს პანკისის, ქვემო ქართლის, აჭარის, სამცხე-ჯავახეთის, გალის რეგიონებიდან და თბილისიდან. სოლიდარობის პლატფორმის მიზანია, აქტივისტებს შორის ჩამოაყალიბოს სოლიდარობისა და ცოდნის გაზიარებისა და სოლიდარული კოლექტიური პრაქტიკა. პლატფორმის ფარგლებში ჩატარდა ათეულობით ლექცია, დისკუსია, შეხვედრა, მოეწყო სავსელე გასვლები პოლიტიკის, კულტურისა და სოციალური სამართლიანობის საკითხებზე. სოლიდარობის პლატფორმის წევრები ყოველთვიურად იკრიბებიან და ზოგჯერ საჯარო გამოხმაურებებსა და პოზიციებსაც აქვეყნებენ.

 განათლების პოლიტიკა ეთნიკური უმცირესობების მიმართ

 სოლიდარობის პლატფორმის შეხვედრა

მიმდინარე წელს, სოციალური სამართლიანობის ცენტრი (ყოფილი EMC) ასევე განაგრძობდა ადგილობრივი სათემო ორგანიზაციების ინსტიტუციურ მხარდაჭერასა და მათთან თანამშრომლობას.

საანგარიშო პერიოდში სოციალური სამართლიანობის ცენტრმა (ყოფილი EMC) ცდილობდა რასიზმის, კაპიტალიზმის და პატრიარქატის გადაკვეთისა და ჩაგვრის შესახებ კრიტიკული ტექსტების თარგმანების, მიმოხილვებისა და სტატიების გამოქვეყნებას.

რასიზმი, კაპიტალიზმი, პატრიარქატი - თარგმანების კრებული

ამ მიმართულებით მომზადდა:

განცხადება

EMC მარნეულსა და ბოლნისში შექმნილ სოციალური კრიზისს ეხმიანება

განცხადება

დასახლების საერთო კრებები – მოჩვენებითი დემოკრატია რეალური დემოკრატიის ნაცვლად: EMC მარნეულის მუნიციპალიტეტს მიმართავს

განცხადება

მაჩალიკაშვილი და სხვები საქართველოს წინააღმდეგ საქმეზე ევროპულ სასამართლოში მიმდინარე კომუნიკაციის მიმოხილვა

კვლევა

ეთნიკური უმცირესობების მიმართ განათლების პოლიტიკის სისტემური გამოწვევები

კვლევა

ეთნიკური უმცირესობების საჭიროებები, საზოგადოებრივი მაუწყებელი და პანდემია

ანგარიში

საზოგადოებრივი და რელიგიური ორგანიზაციების ჯგუფმა გაეროში UPR-ის ფარგლებში ანგარიში წარადგინა

ანალიტიკური დოკუმენტი

პანკისის ხეობა საპოლიციო სპეცოპერაციიდან 1 წლის შემდეგ

ანალიტიკური დოკუმენტი

მარნეულის მუნიციპალიტეტის სოფლების საჭიროებების მიმოხილვა

ანალიტიკური დოკუმენტი

პოზიტიური მექანიზმები უმცირესობების პოლიტიკური მონაწილეობის მხარდასაჭერად – საერთაშორისო გამოცდილების მიმოხილვა

სტატია

დასტა, დაჯილდოვება და მიტოვება: პოლიტიკური სტრატეგიები არჩევნების დროს მარნეულსა და ბოლნისში

სტატია

არადომინანტური ეთნიკური ჯგუფები და კონსტიტუცია – პოლიტიკოსების პერსპექტივა

სტატია

გამოტოვებული საჭიროებები, ინტერესები და ისტორია – ქართული ენის სწავლების პრობლემა საქართველოს აზერბაიჯანელ თემში

რელიგიის თავისუფლება და არადომინანტური რელიგიური ჯგუფები

საქართველოში მცხოვრები ეთნიკური უმცირესობებისთვის უფლებრივი და სოციალური მდგომარეობა 2020 წელს არსებითად არ გაუმჯობესებულა. მეტიც, პანდემიის ფონზე ქვეყანაში განვითარებულმა სოციალურმა კრიზისებმა ეთნიკური უმცირესობების პოლიტიკური და სოციალური ექსკლუზიის მასშტაბი და სისტემურობა უფრო მეტად გამოააშკარავა.

✚ პანდემია და ეკლესია

საანგარიშო პერიოდში, რელიგიის თავისუფლების კუთხით, ქვეყანაში მდგომარეობა არ გაუმჯობესებულა. ამის საპირისპიროდ, პანდემიის პირობებში კიდევ ერთხელ გამოაშკარავდა დომინანტური ეკლესიის მიმართ ხელისუფლების აშკარა ლოიალობა და პოლიტიკურ ენასა თუ ცალკეულ ადმინისტრაციულ გადაწყვეტილებებში გამოხატული უთანასწორო მდგომარეობა რელიგიური ორგანიზაციების მიმართ.

პანდემიის პირობებში სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის მაღალი რისკის მიუხედავად, საპატრიარქო განაგრძობდა რელიგიური შეკრებების ორგანიზებას და მიმდინარე პერიოდში აქტიურად ისმოდა პანდემიისა და ვირუსთან დაკავშირებული ანტიმეცნიერული ქადაგებები, რომლებიც ხელს უშლიდა მრევლში სწორი მიდგომებისა და პრაქტიკების ჩამოყალიბებას. აღნიშნული საკითხი თეოლოგიური და

შიდა საეკლესიო განხილვების საგანი გახდა. პანდემიის პირველი ტალღის დროს სოციალური სამართლიანობის ცენტრი (ყოფილი EMC) სასულიერო პირებისა და თეოლოგების მონაწილეობით ცდილობდა ეკლესიის სოციალური მოძღვრებისა და პასუხისმგებლობის საკითხზე ცოდნის თავმოყრას და გავრცელებას.

პანდემიის პირობებში ვიხილეთ რელიგიური ორგანიზაციების და თემების სოლიდარობის უნიკალური გამოცდილებებიც, მათ შორის, მუსლიმ თემებში.

წინასაარჩევნო პერიოდში, ტრადიციულად გამოიკვეთა საპატრიარქოს მაღალი იერარქების ღია მონაწილეობა და მხარდაჭერა მმართველი პოლიტიკური გუნდის საჯარო შეხვედრებში. წინასაარჩევნო კონტექსტს უნდა უკავშირ-

✚ სოლიდარობა ისლამში: ზაქათი, ხუმსი, სადაყა და ყოველდღიური მხარდაჭერის პრაქტიკები

დებოდეს ახლად მიღებულ ტყის კოდექსში მართლმადიდებელი ეკლესიისთვის ექსკლუზიური შეღავათებისა და პრეფერენციების დაწესება, რომელმაც, გარდა იმისა, რომ საჯარო რესურსების კერძო ორგანიზაციისთვის გადაცემის პრობლემური გამოწვევის დაშვება, მან დომინანტურ ეკლესიასა და სხვა რელიგიურ ორგანიზაციებს შორის უთანასწორობა კიდევ უფრო გააღრმავა.

წინასაარჩევნო პროცესებს უნდა დავუკავშიროთ კარტოგრაფების, ივერი მელაშვილისა და ნატალია ილიჩოვას უკანონო დაკავებისა და დევნის საქმე. მათ მიმართ წარდგენილი ბრალდება აშკარად დაუსაბუთებელია და არაერთ ფუნდამენტურ ფაქტობრივ და სამართლებრივ ხარვეზს შეიცავს. გამოძიების დაწყების დრო და კონტექსტი და დავით გარეჯის თემის გარშემო „ქართული ოცნების“ მიერ წინასაარჩევნოდ ორგანიზებული პოლიტიკური კამპანია, ამ საქმის მიმართ აშკარა პოლიტიკური ინტერესებისა და სამართალდამცავი სისტემებისა და ძალაუფლების პოლიტიკური ინსტრუმენტალიზების გამოცდილების მაჩვენებელია. ამ საქმეში ჩანდა სასულიერო პირების აქტიური მონაწილეობა და საპატრიარქოს მაღალ იერარქებსა და ხელისუფლებას შორის პრობლემური მოკავშირეობა.

„კარტოგრაფების საქმე“ - სამართლებრივი შეფასება
ფოტოს წყარო: პუბლიკა

პანდემია და სოლიდარობის იდეა - რას ფიქრობენ სასულიერო პირები და თეოლოგები

პრობლემური იყო დეკემბერში პანდემიის მეორე ტალღის დროს დაწესებული კომენდანტის საათის პირობებში რელიგიური დღესასწაულების აღნიშვნის საკითხი სხვა რელიგიური ორგანიზაციების მხრიდან. მართლმადიდებლური შობისა და ახალი წლის დღესასწაულებთან დაკავშირებული გამოწვევის და შეღავათების პარალელურად, მთავრობას არ გაუთვალისწინებია სხვა რელიგიური დღესასწაულები და, შესაბამისად, მრევლის საჭიროებები. ამ საკითხის გადაწყვეტა, რელიგიის საკითხთა სახელმწიფო სააგენტო, რომლის მიმართ ისედაც არსებობს კრიტიკა, რომ ის კონტროლზე ორიენტირებული დაბალი ნდობის მქონე უწყებაა, რელიგიური ორგანიზაციებისთვის მათი სასულიერო პირებისა და მრევლის წევრების სიისა და პირადი მონაცემების გაზიარების გზით სცადა. რელიგიური ორგანიზაციებისთვის ეს მიდგომა, უსაფრთხოებისა და პირადი ცხოვრების რისკების, ასევე, უთანასწორო პოლიტიკის გამო, პრობლემური აღმოჩნდა და მათ ლიტურგიის დროის შეცვლა მოუწიათ.

EMC: მოგუწოდებთ ხელისუფლებას ძამას ხეობაში გლეხების ინტერესები დაიცვას

საანგარიშო პერიოდში საეკლესიო წრეებში გამოვლინდა ანთისემიტური ქადაგებისა და პოზიციების ჯაჭვი, რამაც ეკლესიის შიგნით პრობლემური ცოდნების და ხედვების პრობლემა კიდევ ერთხელ გამოაშკარავა. სამწუხაროდ, ამ ფაქტებზე საპატრიარქოს სათანადო რეაგირება არ მოუხდენია. მან არ გააკრიტიკა და არ გაემიჯნა ქუთათელ-გაენათელი მიტროპოლიტის, საქართველოს საპატრიარქოს განათლების ცენტრის ხელმძღვანელის, იოანე გამრეკელის მოსაზრებებს.

მიმდინარე წელს კრიტიკული იყო დეკანოზ გიორგი მამალაძის ჯანმრთელობისა და მისთვის სათანადო სამედიცინო მკურნალობის საკითხი. არაერთი მოთხოვნის მიუხედავად, სასჯელაღსრულების ორგანოებს არ უზრუნველყვეს სათანადო მკურნალობა და არც სასჯელის გადავადების მექანიზმებმა იმუშავა სამართლიანად.

მიმდინარე პერიოდში, კვლავ გაგრძელდა რეგიონებში ადგილობრივი გლეხების სოციალური ინტერესების უგულებელყოფის ხარჯზე, მართლმადიდებელი ეკლესიისთვის საძოვრებისა და სხვა მიწის ნაკვეთების თვითნებური გადაცემის ნეგატიური და ანტი-

სოციალური პრაქტიკა. ამ კუთხით, სოციალური სამართლიანობის ცენტრი (ყოფილი EMC) აქტიურად იკვლევდა ძამას ხეობისა და სოფელ ქედელის შემთხვევებს.

საანგარიშო პერიოდში სოციალური სამართლიანობის ცენტრი (ყოფილი EMC) აქტიურად მუშაობდა მაღალმთიან აჭარაში ადგილობრივი თემების სოციალური და უფლებრივი საჭიროებების გამოვლენის, იურიდიული დახმარებისა და ადვოკატირების მიმართულებით. მათ შორის, EMC-ის ძალისხმევით შეიქმნა სამუშაო სივრცე დაბა ხულოში. აჭარაში მუშაობის დროს განსაკუთრებულ პრობლემად გამოიკვეთა ისლამის, როგორც სოციალური და კულტურული სისტემის პოლიტიკური არაღიარებისა და წაშლის პრაქტიკა. ამ თემაზე მომზადდა სპეციალური ინტერდისციპლინური კვლევა და მულტიმედია მასალები. მიმდინარე წელს სოციალური სამართლიანობის ცენტრმა (ყოფილი EMC) ასევე შეისწავლა მაღალმთიან აჭარაში განათლების კუთხით არსებული გამოწვევები და პოლიტიკა, მათ შორის, რელიგიურ განათლებასთან დაკავშირებული სირთულეები.

▶ ბათუმის მეჩეთის საქმე

საანგარიშო პერიოდში ორგანიზაციამ მოამზადა ანგარიშების, სტატიებისა და კვლევების ყოვლისმომცველი კრებული რელიგიის, პოლიტიკის და სოციალური კონტექსტების საკითხებზე. ამასთანავე, სოციალური სამართლიანობის ცენტრი (ყოფილი EMC) განაგრძობდა ამ თემებზე თარგმანებისა და კრიტიკული ანალიტიკური რესურსების შექმნას და დაინტერესებულ წრეებში გავრცელებას.

▶ აჭარის ხილული და უხილავი საზღვრები

ამ მიმართულებით მომზადდა:

განცხადება

EMC: ტყის კოდექსით მხოლოდ ეკლესიისთვის ტყის რესურსების გადაცემა არაკონსტიტუციური იქნება

განცხადება

EMC კრიტიკულად აფასებს მთავრობის მიერ არადომინანტური რელიგიური ორგანიზაციებისგან სასულიერო პირებისა და მრევლის სიების მოთხოვნას

კვლევა

რელიგია, პოლიტიკა და სოციალური კონტექსტები – კვლევების, ანგარიშებისა და სტატიების კრებული

ანალიტიკური დოკუმენტი

2019 წელს იეჰოვას მოწმეთა მიმართ ჩადენილი დანაშაულების ანალიზი

სტატია

როდესაც სეკულარული დისკურსი წინ უსწრებს სეკულარულ პრაქტიკას: „კოვზმადიდებლები“ და სეკულარული სახელმწიფო

სტატია

ჟამი. ნაწილი პირველი: საგანგებო მდგომარეობა

სტატია

ჟამი. ნაწილი მეორე: ლეგიათანი, რელიგიის თავისუფლება და უმრავლესობა

სტატია

ჟამი. ნაწილი მესამე: სიცოცხლე თუ ცხოვნება?

სტატია

რელიგია, ერი და სახელმწიფო საქართველოში: ქრისტიანობის გავრცელება მუსლიმურ აჭარაში

სტატია

რელიგიის საკითხთა სახელმწიფო სააგენტოს საქმიანობის კრიტიკული ანალიზი

ინფორმაციკა

რელიგიის სააგენტოს საქმიანობა

კონფლიქტის რეგირება და ადამიანის უფლებები

სოციალური სამართლიანობის ცენტრი (ყოფილი EMC) 2020 წელსაც ეწეოდა კონფლიქტის რეგირებაში უფლებებსა და სოციალურ საჭიროებებზე დაკვირვებას და მუდმივად ადვოკატირებდა, განსაკუთრებით კი, პანდემიის პირობებში ადგილზე არსებულ გამოწვევებს ცენტრალური ხელისუფლების და საერთაშორისო პარტნიორების წინაშე.

EMC

დისკუსია:

იზოლაცია იზოლაციაში - კონფლიქტის რეგირების გამოწვევები

თამარა მჭედაძე
EMC (დისკუსიის მოდერატორი)

ზაზა ჩაჩავა
კონფლიქტოლოგი, ყოფილი სახელმწიფო მინისტრი

თამარა მჭედაძე
აქტივისტი ახალგაზრდად

თამარა მჭედაძე
EMC

ელისო ბენიძე
ნაციონალიზმისა და კონფლიქტების კვლევის ინსტიტუტი

იზოლაცია იზოლაციაში - კონფლიქტის რეგირების გამოწვევები

განსაკუთრებით მძიმე უფლებრივი და ჰუმანიტარული მდგომარეობაა ცხინვალის რეგიონში, კონკრეტულად, ახალგორში, რაც გადაადგილების თავისუფლებაზე დაწესებული შეზღუდვების პირობებში კიდევ უფრო საგანგაშო ხდება. პანდემიის პირობებში იზოლაციამ სოციალური მდგომარეობა მკვეთრად დაამძიმა. ახალგორში მცხოვრები ადგილობრივი მოსახლეობის დიდი ნაწილი მოხუცები არიან და მათთვის შემოსავლის ერთადერთი წყარო ქართული პენსიაა, რასაც იზოლაციის პირობებში ვეღარ იღებენ. სამედიცინო დახმარებაზე ხელმიუწვდომლობის გამო, ათეულობით პაციენტი გარდაიცვალა.

პანდემიის პირობებში გართულდა გალიდან და ახალგორიდან თბილისში გადმოსული სტუდენტების მდგომარეობა, რომლებიც შეზღუდვების პირობებში უმუშევრად დარჩნენ და ბინის ქირის ფულსაც ვერ იხდიდნენ.

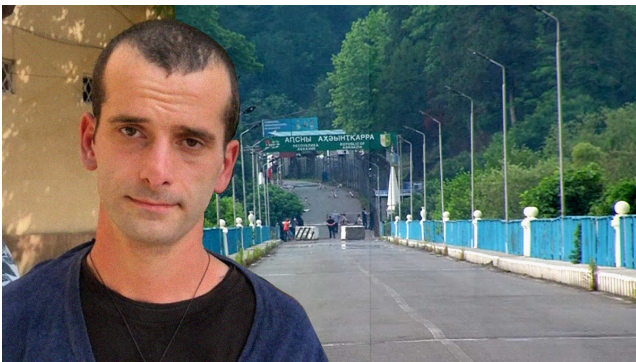
მნიშვნელოვანია, რომ პანდემიის დროს საქართველოს მთავრობა ცდილობდა კონფლიქტის რეგირებიდან პაციენტების მიღებას და მხარდაჭერას. ამის მიუხედავად, აფხაზეთის de facto ხელისუფლების ახალი მენეჯმენტისგან წამოსულ ახალ პოლიტიკურ სიგნალებს, ხელისუფლებამ სათანადო ინიციატივებით და კონფლიქტის ტრანსფორმაციასთან დაკავშირებული ახალი სტრატეგიებით არ უპასუხა. ჩვენ ამ დრომდე არ გვაქვს de facto ხელისუფლებასთან თანამშრომლობისა და ქმედითი კომუნიკაციის პლატფორმები, რაც ახალგორიდან პაციენტების გამოყვანის ან/და აფხაზეთში ძლიერი ხანძრების შემთხვევებში, ასევე კრიტიკულად გამოჩნდა.

De facto სამართალდამცავების სასტიკი მოპყრობის შედეგად, 2020 წლის 28 აგვისტოს ცხინვალში გარდაიცვალა ინალ ჯაბიევი, რასაც მისი ოჯახისა და ადგილობრივი საზოგადოების მასობრივი პროტესტი მოჰყვა. ამან ბიბილოვის რეჟიმის მიმართ მზარდი უკმაყოფილება და კრიზისი კიდევ უფრო მძიმედ გამოავლინა. ინალ ჯაბიევის ოჯახი სამხრეთ

ოსეთის de facto პრეზიდენტის ადმინისტრაციის წინ განაგრძობს პროტესტს. ცხინვალში ამ დრომდე ვერ ხერხდება de facto მთავრობის შეკრება, პარლამენტის მუშაობა კი ბლოკირებულია.

2020 წლის 30 სექტემბერს გალში აფხაზური დროშის დაწვის გამო დააკავეს **ირაკლი ბებუა**, რომელიც დღემდე პატიმრობაში რჩება. ირაკლი ბებუას ჯანმრთელობა სუსტია და აფხაზეთის de facto ციხეებში არსებული მძიმე მდგომარეობა მისთვის სარისკოა.

„უფლებები საქართველო“ და EMC აფხაზეთში გასამართლებული ირაკლი ბებუას საქმეზე ახალ მიმართვას ავრცელებენ

სოციალური სამართლიანობის ცენტრის (ყოფილი EMC) მიერ 2020 წელს მომზადებული რამდენიმე ანალიტიკური დოკუმენტი, კონფლიქტის რეგიონებში არსებული გამოწვევების ფონზე, აკრიტიკებს სახელმწიფოს **სამშვიდობო პოლიტიკის** წლების განმავლობაში ხისტ და არატრანსფორმაციულ ბუნებას, რომელიც ვერ პასუხობს ამ რეგიონებში არსებულ უფლებრივ და ჰუმანიტარულ გამოწვევებს. მათ შორის, სოციალური სამართლიანობის ცენტრი (ყოფილი EMC) ცდილობდა სტატიების, მიმოხილვების, კრიტიკული ტექსტებისა და საჯარო დისკუსიების ორგანიზებას კონფლიქტის რეგიონებისა და სამშვიდობო პოლიტიკის თემაზე.

ციცაბო კლდუშე სიარული ანუ ალიარება - პარლიამენტის მიჯნაზე

კონფლიქტის გადაჭრის ახალი გზებისა და ალტერნატივების არარსებობის პრობლემა კიდევ ერთხელ გამოჩნდა პოლიტიკური პარტიების წინასაარჩევნო გეგმებზე დაკვირვების შედეგად, სადაც აშკარად გამოვლინდა, რომ პარტიები ვერ გვთავაზობენ არსებითად ახალ მიდგომებს, რომლებიც კონფლიქტების მოგვარების ეტაპობრივ და რეალისტურ ხედვებს გააჩენდა.

ყარაბაღში მიმდინარე ომის და მისი მძიმე ადამიანური და პოლიტიკური შედეგების გათვალისწინებით, სოციალური სამართლიანობის ცენტრმა (ყოფილი EMC) ორგანიზება გაუკეთა საზოგადოებრივი **სამშვიდობო მანიფესტის** შექმნასა და აქციის ორგანიზებას. ტექსტში ჩვენ ვგმობდით შოვინიზმის, მილიტარიზმისა და ეთნოცენტრიზმის გაბატონებულ იდეოლოგიებს და ამ ჩარჩოებით ჩვენი რეგიონისა და ხალხების მართვისა და კონტროლის პოლიტიკას. მნიშვნელოვანია, რომ ამ პროცესებში ემოციური ჩართულობის მიუხედავად, საქართველოს აზერბაიჯანელ და საქართველოს სომეხ თემებს, ომთან დაკავშირებული სენტიმენტები და გაუცხოება ადგილზე არ გადმოუტანიათ, რადგან ჩვენს მოქალაქეებს ადგილზე მშვიდობიანი თანაცხოვრების მნიშვნელობა გაცნობიერებული აქვთ. თუმცა, სომხეთისა და აზერბაიჯანის პოლიტიკაში მათი აქტიური ცნობიერი და ემოციური ჩართულობა, ისევე როგორც მულტიეთნიკურ რეგიონებში ეთნიკური ჯგუფების ცხოვრების სეგრეგირებული

 ფოტო აქციიდან – „სამშვიდობო მანიფესტი“

სოციალური პრაქტიკები, მრავალდონიანი ინტეგრაციის პოლიტიკის წარმართვის აუცილებლობასა და ამ კუთხით არსებულ გამოწვევებზე, კიდევ ერთხელ მიუთითებს.

აღსანიშნავია, რომ საანგარიშო პერიოდშიც გამოიკვეთა ეთნიკური და რელიგიური კონფლიქტის მქონე ძალადობის ფაქტები გარდაბანში, თეთრიწყაროში, ფონიჭალაში. მიუხედავად ამისა, სახელმწიფო ამგვარი ინციდენტებისა და პრაქტიკების მიზეზების გამოვლენას, მათ თავიდან აცილებას და მართვას სათანადოდ ვერ ახერხებს. ამ პროცესში მეტწილად ერთჯერად საპოლიციო რეაგირებას ვხედავთ, სახელმწიფოს არ გააჩნია კონფლიქტის გამოცდილების მქონე ან ამგვარი რისკების წინაშე მდგარ თემებში ტრანსფორმაციული სოციალური მუშაობის გამოცდილება. ამ მიდგომაზე მიუთითებს ბოლო წლებში გამოვლენილი რელიგიური კონფლიქტების ჯაჭვიც და მიკრო თუ მაკრო დონეზე სახელმწიფოს მიერ გამოვლენილი გულგრილობა კონფლიქტის მიზეზებისა და შედეგების გასამკლავებლად.

ამ მიმართულებით მომზადდა:

განცხადება

კონფლიქტის რეგიონები და ადამიანის უფლებები პარტიების წინასაარჩევნო ხედვებში – 2020

სტატია

საქართველოს სამშვიდობო პოლიტიკაში ადამიანის უფლებებისა და ჰუმანიტარული ინტერესების დაცვის დისკურსები, პრაქტიკები და გამოწვევები

სტატია

ოკუპირებული ტერიტორიების შესახებ კანონის შეფასება უფლებრივი და ჰუმანიტარული პერსპექტივით

ბლოგების სერია

კონფლიქტის რეგიონები და ადამიანის უფლებები

თარგმანი

„დავითი და გოლიათი“ და „ქართველები კრემლში“: პოსტ-კოლონიური პერსპექტივა კონფლიქტის შესახებ პოსტ-საბჭოთა საქართველოში

ვიდეო

მშვიდობის იდეა კავკასიაში: გამოცდილებები, პერსპექტივები და შესაძლებლობა

ვიდეო

ყარაბაღის კონფლიქტი: წარსული, აწმყო და მომავალი

ლგბტქ ადამიანთა უფლებები

2020 წელს სოციალური სამართლიანობის ცენტრმა (ყოფილი EMC) ლგბტქ ჯგუფის სოციალური ექსკლუზიისა და ძალადობის გამოცდილების კვლევა ჩაატარა.

ლგბტქ ჯგუფის სოციალური ექსკლუზიის კვლევა საქართველოში

ლგბტქ ჯგუფის სოციალური ექსკლუზიის კვლევა საქართველოში

მასშტაბურ რაოდენობრივ კვლევაზე მუშაობა თანასწორობის პოლიტიკის პროგრამამ 2019 წელს დაიწყო და 320 ლგბტქ თემის წევრი მოიცვა. სოციალური ექსკლუზიის ჩარჩოს გაფართოების გზით, კვლევა შეეცადა ეჩვენებინა მისი მრავალმხრივი ასპექტები, კერძოდ, ეკონომიკურ მოწყვლადობასთან ერთად წარმოეჩინა ლგბტქ პირთა ექსკლუზიის ისეთი ფორმები, რომლებიც ცხოვრებისეული შანსების გაუარესებასა და კულტურულ არაღიარებაში ვლინდება და მოიცავს აგენტობის დაკარგვასა და თანასწორი მოქალაქეობის იდეიდან განდევნას. კვლევა აჩვენებს, რომ ლგბტქ ადამიანები განიცდიან როგორც

საერთო სოციალურ-ეკონომიკური სტრუქტურების ნეგატიურ გავლენას, ისე სტიგმას, დისკრიმინაციასა და იდენტობასთან დაკავშირებულ სხვა სოციალურ სირთულეებს, რაც მათ სოციალურად კიდევ უფრო დაუცველს ხდის.

კვლევის მიგნებებზე დაყრდნობით ნათლად ჩანს, რომ ლგბტქ ადამიანების მიმართ ჩაგვრის სხვადასხვა ფორმას შორის ღრმა კავშირია. ამ პრობლემის გადაწყვეტა საჭიროებს ლგბტქ ადამიანების სხვების თანასწორად აღიარებას, თანასწორი მოქალაქეობის მინიჭებას, დამოუკიდებლად არსებულ სოციალურ და ეკონომიკურ საჭიროებებზე ფოკუსირებას და ეფექტიანი ზომების მიღებას ჩაგვრის დასაძლევად. კვლევის მიგნებების ოპერაციონალიზება ხელს შეუწყობს სოციალურ სამართლიანობაზე დაფუძნებული დღის წესრიგის შექმნას სახელმწიფოში, რომელიც ლგბტქ ადამიანთა უფლებების აღიარებასა და მათი სოციალური ექსკლუზიის პრევენციასა და აღმოფხვრას დაისახავს მიზნად, მეტად დემოკრატიული, საჭიროებებზე ორიენტირებული და მგრძნობიარე პოლიტიკის გატარების გზით. ის ასევე შეუწყობს ხელს ორგანიზაციების, აქტივისტებისა და სათემო დონეზე

ლიკა ჭალაღანია სიღარიბის, მასზე ჰომოფობიის გავლენისა და თანასწორობის იდეაზე

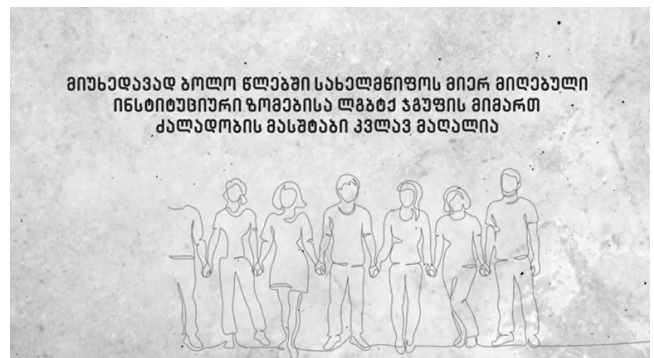
არსებული ხარვეზების გამოვლენას და მათ გადასაჭრელად გადასადგმელი ეფექტიანი გზების დასახვას, მეტად პლურალისტური, სოციალურ გამოწვევებზე ორიენტირებული, დეცენტრალიზებული და ინკლუზიური დღის წესრიგის შესაქმნელად საქართველოში.

გარდა კვლევისა, 2020 წლის განმავლობაში თანასწორობის პოლიტიკის პროგრამა აქტიურად ეწეოდა ლგბტქ ჯგუფის მდგომარეობის მონიტორინგს, კერძოდ, იმ საჭიროებების, რომლებიც კოვიდ 19-ის პირობებში კიდევ უფრო გაუარესდა. მონიტორინგის ფარგლებში სოციალური სამართლიანობის ცენტრი (ყოფილი EMC) მჭიდროდ თანამშრომლობდა ლგბტქ სათემო ორგანიზაციებთანაც, განსაკუთრებით, რეგიონულ ორგანიზაციებთან და ცდილობდა მათთვის სათანადო მხარდაჭერა აღმოეჩინა, რისთვისაც ორგანიზაციამ რამდენიმე მნიშვნელოვანი შეხვედრა გამართა ლგბტქ სათემო ორგანიზაციებისა და აქტივისტების მონაწილეობით.

2020 წლის დეკემბერში ასევე ჩატარა ორდღიანი ტრენინგი სოციალური მუშაკებისთვის, რომლებიც დასაქმებულები არიან როგორც სახელმწიფო, ისე სხვადასხვა არასამთავრობო ორგანიზაციებში. ტრენინგი მიმართული იყო ლგბტქ ჯგუფის სოციალურ-ეკონომიკურ მდგომარეობაზე და სოციალური მუშაკების როლზე სხვადასხვა პერსპექტივებით. ტრენინგი ემსახურებოდა სოციალური

მუშაკების ლგბტქ ადამიანთა საჭიროებებზე ცოდნით აღჭურვასა და მათი მგრძნობელობის გაზრდას.

2020 წლის განმავლობაში, ასევე აქტიურად მიმდინარეობდა მუშაობა საერთაშორისო ადვოკატირებაზე, გაეროს უნივერსალური პერიოდული მიმოხილვის (UPR) ფარგლებში სოციალური სამართლიანობის ცენტრმა (ყოფილი EMC) სექსუალურ და რეპროდუქციულ ჯანმრთელობასა და უფლებებზე არაფორმალური კოალიციის ფარგლებში წარადგინა ანგარიში, რომელმაც ბევრ სხვა მნიშვნელოვან საკითხთან ერთად, ლგბტქ ადამიანთა უფლებებიც მოიცვა. ამასთან, სოციალური სამართლიანობის ცენტრმა (ყოფილი EMC) მონაწილეობა მიიღო UPR-ის პრე-სესიებშიც და საადვოკაციო სამუშაო გასწია დელეგატებთან.

▶ ლგბტქ ჯგუფის სოციალური ექსკლუზიის კვლევა საქართველოში

ამ მიმართულებით მომზადდა:

მანცხადება

კოალიცია თანასწორობისთვის – ანტიკრიზისული გეგმის მიღმა დარჩენილთა საჭიროებებზე

კვლევა

ლგბტქ ჯგუფის სოციალური ექსკლუზიის კვლევა საქართველოში

ანგარიში

ადამიანის უფლებებზე მომუშავე ორგანიზაციებმა სექსუალური და რეპროდუქციული ჯანმრთელობისა და უფლებების შესახებ UPR-ის ფარგლებში კოალიციური ანგარიში წარადგინეს

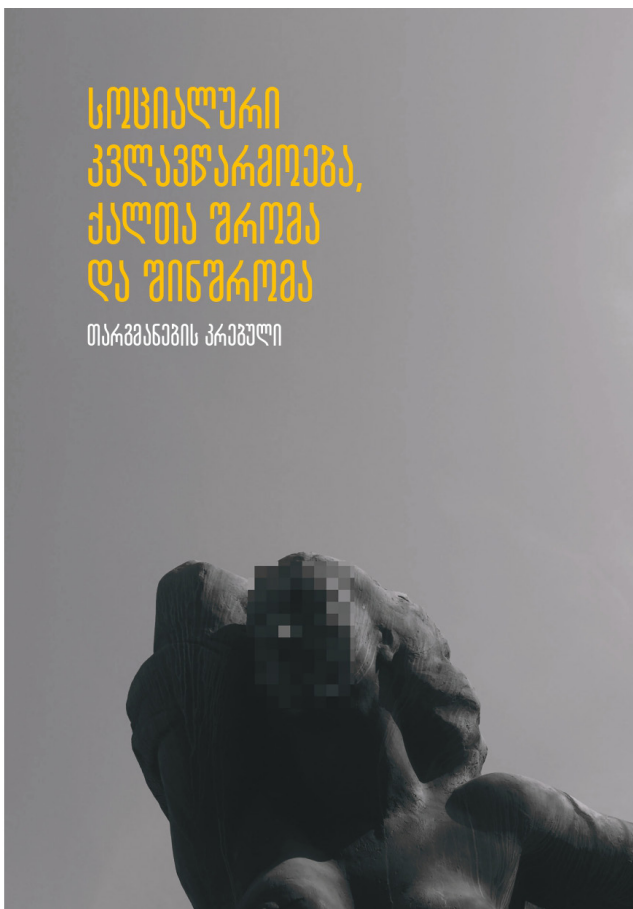

ვიდეოების სერია

ლგბტქ ჯგუფის სოციალური ექსკლუზიის შესახებ

ქალთა უფლებები

2020 წელს, სოციალური სამართლიანობის ცენტრმა (ყოფილი EMC) ქალთა უფლებების ორგანიზაციული ხედვა და აქტივობები კიდევ უფრო გააფართოვა. მიმდინარე პერიოდში ორგანიზაციამ რამდენიმე მნიშვნელოვანი აქტივობა განახორციელა.

 სოციალური კვლავწარმოება, ქალთა შრომა და შინშრომა - თარგმანების კრებული

პანდემიის პირობებში გამწვავებულმა სოციალურმა მდგომარეობამ, რომელმაც ქალებს შრომის ტვირთი დაუძიმა, მნიშვნელოვანი გახადა, ყურადღება მიგვემართა ქალების მიერ განეული შრომისა და შინშრომისკენ, მისი თეორეტიკებისა და პრაქტიკაში

ტიკაში თარგმნის გზით. ამისათვის, სოციალური სამართლიანობის ცენტრმა (ყოფილი EMC) მნიშვნელოვანი ფემინისტი ავტორების ტექსტები თარგმნა ქალთა საშინაო შრომისა და კვლავწარმოებით შრომაზე, და ასევე, შეკრიბა საქართველოში მოღვაწე ავტორთა ჯგუფი სტატიების მოსამზადებლად ამავე თემაზე, საქართველოს რეალობის გათვალისწინებით.

ამასთანავე, მიმდინარე წელს, სოციალური სამართლიანობის ცენტრი (ყოფილი EMC) აჭარასა და ქვემო ქართლის რეგიონებში ქალთა საჭიროებების შესწავლას და მათი მდგომარეობის საკვლევად წინასწარი მოსამზადებელი სამუშაოების ჩატარებას შეუდგა. ამ კუთხით გამოქვეყნდა არაერთი კრიტიკული სტატია, ეთნოგრაფიული ჩანაწერი და მულტიმედია მასალა მუსლიმი ქალების შესახებ გაბატონებული დისკურსების, რეპრეზენტაციისა და მათი ყოფისა და გამოწვევების შესახებ.

 მაღალმთიანი აჭარის მუსლიმი ქალები: ნაწილი II - ყოველდღიურობის პირისპირ

 ამ დუნიას უწყლოდ არნა მოკდე – სოფელი ხულოში, საიდანაც წყალი გაქრა

ასევე, მუნიციპალურ დონეზე სოციალური სამართლიანობის ცენტრი (ყოფილი EMC) მხარს უჭერდა „ქალთა ოთახების“ გაძლიერებას ხულოსა და ბოლნისში. ორგანიზაცია მხარს უჭერდა რადიო „მარნეულსა“ და „ბათუმელებსაც“, ადგილობრივი ქალების საჭიროებების შესახებ მედია მასალების მომზადებასა და გასაჯაროებაში ხელშესაწყობად.

ამ მიმართულებით მომზადდა:

სტატია

მაღალმთიანი აჭარის მუსლიმი ქალები

სტატია

მაღალმთიანი აჭარის მუსლიმი ქალები: ნაწილი II - ყოველდღიურობის პირისპირ

სტატია

ნაადრევი ქორწინება - გაბატონებული დისკურსები და საქართველოს აზერბაიჯანელი ქალების რეალური საჭიროებები

ბლოგი

მორჩენების მიერ გატაცებულნი

ბლოგი

ქართველი აჭარელი მუსლიმი ქალები მაშინ და დღეს

ბლოგი

მამა და დედა ჩხუბობენ ხანტლებით: პანდემიის გავლენა ქალთა მიმართ და ოჯახში ძალადობაზე

ბლოგი

ორ ქვეყანას შორის - ქალები საზღვრებს შიგნით და მის მიღმა

თარგმანების კრებული

სოციალური კვლავწარმოება, ქალთა შრომა და შინშრომა

2020 წელი ციფრებში

სტრატეგიული სამართალწარმოება

9

ადამიანის უფლებათა ევროპულ
სასამართლოში წარმოებული
საქმე

12

სისხლის სამართლის საქმე
საგამოძიებო ორგანოების წინაშე

2

სახალხო დამცველი, როგორც
თანასწორობის მექანიზმი

11

საკონსტიტუციო სასამართლოში
წარმოებული საქმე

6

ადმინისტრაციულ ორგანოებში
წარმოებული საქმე

62

საერთო სასამართლოებში
მიმდინარე საქმე

1

გაერო ადამიანის უფლებათა
კომიტეტი

2020 წლის წარმატებული საქმეების რაოდენობა

15

კუბლიკაციები

12

კვლევა

4

პრაქტიკული
სახელმძღვანელო

39

ანალიტიკური
დოკუმენტი

4

თარგმანების
კრებული

2

სტატიების
კრებული

საჯარო ღონისძიებები

70

საჯარო და ონლაინ: დისკუსიები,
პრეზენტაციები, ფორუმები, ტრენინგები,
პრესკონფერენციები

მულტიმედია

32

ბლოგი

7

პოდკასტი

25

თარგმანი

51

სტატია

62

ვიდეო

19

ინფოგრაფიკა

სოციალური სამართლიანობის ცენტრის გამოცემები 2020

სოციალური პოლიტიკის პროგრამა

შევიწროება
სამუშაო ადგილზე:
საერთაშორისო
და ეროვნული
სტანდარტების
მიმოხილვა

შრომით
ურთიერთობებში
შეზღუდული
შესაძლებლობის
მქონე პირებთან
მიმართებით
გონივრული
მისადაგება

შრომის ბაზრის
სეგმენტაცია და
არაფორმალური
შრომა კრიზისის
დროს

ქმედუნარიანობის
რეფორმის
შეფასება –
კანონმდებლობა
და პრაქტიკა

შრომითი
ურთიერთობები და
სოციალური დაცვა
პანდემიის დროს
– საქართველოს
შესახებ ანგარიში

დასაქმების
პოლიტიკა
საქართველოში

საკრედიტო ბუმი,
ქარბვალიანობა
და ეროვნული
ბანკი

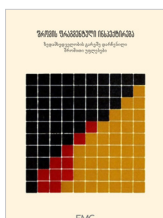
მოსახლეობა
მევახშეობის
პირისპირ:
მტაცებლური
დაკრედიტება და
მისი სოციალური
შედეგები

ინსტიტუციური
ჩარჩო და
ხელისუფლების
დონეებს შორის
უფლებამოსილე-
ბების
გადანაწილება

უსახლკარო
პირის ცნება და
უსახლკაროდ
მიჩნევის
კრიტერიუმები

შრომის
ფრაგმენტული
ინსპექტირება –
ზედამხედველობის
გარეშე
დარჩენილი
შრომითი
უფლებები

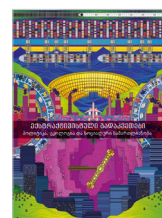
სამუშაო ადგილზე
დასაქმებულთა
დაღუპვის
შემთხვევების
გამოძიების
შეფასება

არაფორმალური
საშინაო შრომა
საერთაშორისო
სტანდარტებისა
და კარგი
პრაქტიკების
შუქზე

ექსტრაქტივისტული
გადაკვეთები:
პოლიტიკა,
ეკოლოგია და
სოციალური ველი
– თარგმანების
კრებული

ექსტრაქტივისტული
გადაკვეთები:
პოლიტიკა,
ეკოლოგია და
სოციალური
სამართლიანობა

მართლმსაჯულების და დემოკრატიის პროგრამა

საქმეთა
ელექტრონული
განაწილების
სისტემა
სასამართლოში

სასამართლო
ხელმისაწვდომობა,
მოსახლეობის
გამოკითხვის
შედეგები

სასამართლო
სისტემის
სტრატეგიისა და
სამოქმედო გეგმის
შესრულების
მდგომარეობა

საგანგებო
მდგომარეობის
სამართლებრივი
და პოლიტიკური
შინაარსი -
არსებული
გამოცდილების
ანალიზი

ადამიანის
უფლებათა საბჭოს
პერიოდული
მიმოხილვა

ნარკოპოლიტიკა
საქართველოში
- 2019 წლის
ტენდენციები

საერთო სასამართ-
ლოების კონსტიტუ-
ციური წარდგინე-
ბის პრობლემური
საკითხები სისხ-
ლის სამართლის
საქმის განხილვი-
სას - ნარკოდანა-
შაულებზე არსე-
ბული პრაქტიკის
ანალიზი

სტატიების კრე-
ბული მართლმსაჯუ-
ლებაში

რეფორმები
სამართალდამცავ
სისტემაში

თანასწორობის პოლიტიკის პროგრამა

ეთნიკური უმცირესობების საკონსულტაციო მექანიზმები - რეალობა საქართველოში და საერთაშორისო გამოცდილება

ეთნიკური უმცირესობების საჭიროებები, საზოგადოებრივი მაუწყებელი და პანდემია

რელიგია, პოლიტიკა და სოციალური კონტექსტები - კვლევების, ანგარიშებისა და სტატიების კრებული

ეთნიკური უმცირესობების მიმართ განათლების პოლიტიკის სისტემური გამოწვევები

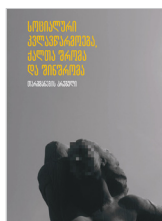
ლგბტქ ჯგუფის სოციალური ექსკლუზიის კვლევა საქართველოში

ეთნიკური უმცირესობების პოლიტიკური მონაწილეობის გაძლიერება მარნეულის მუნიციპალიტეტში

პოზიტიური მექანიზმები უმცირესობების პოლიტიკური მონაწილეობის მხარდასაჭერად - საერთაშორისო გამოცდილების მიმოხილვა

სოციალური კვლავწარმოება, ქალთა შრომა და შინშრომა - თარგმანების კრებული

თარგმანების კრებული: რელიგია, სეკულარიზმი, პოლიტიკა - კრიტიკული წაკითხვა

რასიზმი, კაპიტალიზმი, პატრიარქატი - თარგმანების კრებული

არადომინანტური ეთნიკური ჯგუფების პოლიტიკური მონაწილეობის საკითხი საქართველოს კონსტიტუციებში

ოკუპირებული ტერიტორიების შესახებ კანონის შეფასება უფლებრივი და ჰუმანიტარული პერსპექტივით

საქართველოს სამშვიდობო პოლიტიკაში ადამიანის უფლებებისა და ჰუმანიტარული ინტერესების დაცვის დისკურსები, პრაქტიკები და გამოწვევები

პანკისის ხეობა საპოლიციო სპეცოპერაციიდან 1 წლის შემდეგ

მარნეულის მუნიციპალიტეტის სოფლების საჭიროებების მიმოხილვა

დონორი ორგანიზაციები და მიმდინარე პროექტები

სქესობრივი განათლების შვედური ასოციაცია (RFSU)

პროექტი: ლგბტი პირთა უფლებების გაძლიერება, სექსუალური და რეპროდუქციული ჯანმრთელობის საკითხების ადვოკატირება და ქვიარ აქტივისტთა მხარდაჭერა

ბიუჯეტი: 1 027 600 ლარი

აშშ-ის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) მეშვეობით მხარდაჭერილი აღმოსავლეთ-დასავლეთის მართვის ინსტიტუტის (EWMI) პროგრამა „კანონის უზენაესობის მხარდაჭერა საქართველოში“ (PROLoG)

პროექტი: მარგინალიზებული ჯგუფებისთვის ადამიანის უფლებების პირობების გაუმჯობესება სტრატეგიული სამართალწარმოების გზით

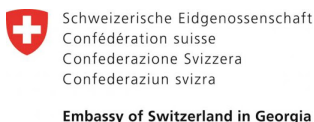
ბიუჯეტი: 38,163.82 აშშ დოლარი

ფონდი „ღია საზოგადოება -საქართველო“ – OSGF

პროექტი: ქვემო ქართლში მასწავლებლების, როგორც სოციალური ცვლილებების აგენტების და სათემო ცხოვრების გაძლიერება და მხარდაჭერა

ბიუჯეტი: 35,000.00 აშშ დოლარი

შვეიცარიის საელჩო საქართველოში

პროექტი: ეთნიკური უმცირესობის ინტეგრაციის ხელშეწყობა და უფლებრივი გაძლიერება კვლევის, განათლების, ადვოკატირების და ნდობის აღდგენისკენ მიმართული ღონისძიებების მეშვეობით

ბიუჯეტი: 180,320.42 აშშ დოლარი

ღია საზოგადოების ფონდები (OSF)

პროექტი: ქმედუნარიანობის ინსტიტუტის განხორციელების ხელშეწყობა საქართველოში

ბიუჯეტი: 279,459.00 აშშ დოლარი

ჰაინრიჰ ბიოლის ფონდის თბილისის ოფისი

პროექტი: სამთო-მოპოვებითი ინდუსტრიები და მათი სოციო-ეკოლოგიური ასპექტები

ბიუჯეტი: 34,000.00 აშშ დოლარი

ფონდი „ღია საზოგადოება -საქართველო“ – OSGF

პროექტი: ფორმალურ და არაფორმალურ სექტორში დასაქმებულთა უფლებრივი მდგომარეობის გაუმჯობესება
ბიუჯეტი: 69 949.61 აშშ დოლარი

ფონდი „ღია საზოგადოება -საქართველო“ – OSGF

პროექტი: საქართველოში სოციალური უფლებების მხარდაჭერა კვლევითი და მონაწილეობითი ადვოკატირების გზით
ბიუჯეტი: 60 000.00 დოლარი

საერთაშორისო პარტნიორობა ადამიანის უფლებებისთვის

პროექტი: პროტესტის გამოხატვის უფლების მხარდაჭერა საქართველოში
ბიუჯეტი: 15 000.00 აშშ დოლარი

ფონდი „ღია საზოგადოება -საქართველო“ – OSGF

პროექტი: სამართლიანი და ჰუმანური სისხლის სამართლის პოლიტიკის ჩამოყალიბება
ბიუჯეტი: 91,348.00 აშშ დოლარი

კონსულტაციისა და ტრენინგის ცენტრი (CTC)

პროექტი: ბრუნვის საჭიროებების, სერვისებისა და პოლიტიკის ადვოკატირების პროექტი
ბიუჯეტი: 48,271.44 დოლარი

აშშ-ის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) მეშვეობით მხარდაჭერილი აღმოსავლეთ-დასავლეთის მართვის ინსტიტუტის (EWMI) პროგრამა „კანონის უზენაესობის მხარდაჭერა საქართველოში“ (PROLoG)

პროექტი: მართლმსაჯულების ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება
ბიუჯეტი: 30,210.31 აშშ დოლარი

ერთობლივი პროექტები

სოხიალური
სამართლიანობის
სახელმწიფო

ღია საზოგადოების ფონდები (OSF)

Project name: სახელმწიფო ინსპექტორის სამსახურის საქმიანობის მხარდაჭერა
Budget: 49,890.00 USD

socialjustice.org.ge

info@socialjustice.org.ge

www.facebook.com/socialjustice.org.ge

მისამართი: ი. აბაშიძის 12ბ, თბილისი, საქართველო

ტელ.: +995 032 2 23 37 06